A Közgazdasági Politechnikum lapja

Pligráf

VIII. évfolyam 4. szám 1998. december 14.

IT-EMLÉKEZETŐ

1998. december 1-jei ülésről

Jelen voltak:
Meichl Márton, Csombókné - MáS
Kálvin Ottóné - elsőÁ
Jelinek Adrienn, Tőkei Józsefné - Szmar10
Steili Eszter, Dr. Huszár András - LeG-o.
Petravich Márk - Gix-R
Tarján Zsoltné - PsychO
Kelár Rafael - HamiS
Bohács Rita, Kovács Judit - KAndi
Gyöngyösi Dóra, Farkas Beatrix - DeHÁt
Szarka Eszter - Munkásosztály
Gavallér Csaba, Jakab Judit, Puskás Aurél, Szász Kata -tanárok
Szikra Csaba - DÖK
Meichl Gergely, Schittler Mátyás - vendégek

Levezető elnök: Jelinek Adrienn - Szmar10

Napirendi pontok:
1. Beszámoló a Politechnikum Alapítvány Kuratóriumának legutóbbi üléséről; új kuratóriumi diáktag megválasztása;
2. a rendezvénykódex előterjesztésének megvitatása, majd döntés;
3. az iskolai munkaidőt érintő új népszavazás előkészítése, a szavazólap véglegesítése;
4. a 30 tulajdonságot tartalmazó értéklista alapján kialakult politechnikumi értékrend
5. eltelt egy negyedév - az első két hónap értékelése a statisztikák tükrében;

1. Schittler Mátyás, volt politechnikumi diák tájékoztatott minket a kuratóriumi ülésen elhangzott hatévfolyamos iskolamodell-előterjesztés fogadtatásáról, azokról a tényezőkről, melyeket a Kuratórium foganatosítani kíván az új iskolaszerkezet beindulásakor
Ezután új kuratóriumi tagot választottunk Bohács Rita személyében. Ritán kívül Jelinek Adriennre és Kelár Rafaelre lehetett szavazni.
2. A második napirendi pontban Gavallér Csaba előterjesztésében hallhattunk részletes tájékoztatót a Rendezvénykódexről, mely a rendezvény típusa szerint pontosan tartalmazza a szervezési feladatokat. A beadvány-javaslatot néhány kiegészítéssel az IT jóváhagyta. A jövőben a rendezvényszervezőknek az 1. sz. mellékletben látható „Rendezvénykódex" szempontjainak figyelembevételével kell a programokat megszervezni. A jóváhagyás a koordinációs bizottmány határkörébe tartozik.
3. E napirendi pontban Csaba /tanerő/ részletesen értelmezte az iskolai időrendről szóló szavazólap kérdéseit. John Conyersszel ketten kidolgoztak egy matematikai módszert, mellyel a szavazatok alapján valamilyen kompromisszumot tudnának létrehozni a két tábor között - ha szükséges. Arra törekszenek, hogy olyan köztes megoldást teremtsenek, amely mindenkinek elfogadható.
A jelenlevők javaslatokat tettek a szavazással kapcsolatban:
- az osztályfőnökök tanítási idő alatt osszák ki a lapot, és rögtön szedjék be azt,
- ha a szavazás sikertelen, akkor a döntés joga szálljon vissza az IT-re,
- tartózkodni, üres lapot beadni ne lehessen,
- a tanerő nagyobb szavazati számmal rendelkezzen.

A javaslatokat az utolsó kettő kivételével az IT elfogadta.
(Az ügydöntő népszavazás eredménye a 2. sz. mellékletben olvasható.)
4. Szász Kata tájékoztatott a 2. Pajtáraj -számban megjelent és az iskolapolgárok véleményét kikérő, tulajdonságlistát tartalmazó felmérés „eredményéről". Mivel összesen hét válasz érkezett a felhívásra, az értékelés túlságosan formális lenne. (Akit mégis érdekel az „iskolai értékrend", keresse Szász Katát!)
5. Jakab Judit ismertette az új vizsgarendszer és az első negyedév értékelését. A felmérések alapján 11-gyel többen éltek a javítás lehetőségével a KOKEBI bevezetése óta. Az osztályok vizsga utáni eredményei 2-3 tizeddel lettek jobbak, mint a szorgalmi időszak jegyei. Ugyanakkor az iskolaátlag romlott a tavalyi első negyed eredményeihez képest. Akkor 3,59 volt, most 3,57 a Politechnikum tanulmányi átlaga az első negyedév végén. Feltűnően megnőtt az elsősök vizsgáinak száma. 1997 novemberében 35-en vizsgáztak, idén 97-en. Tavaly 7 gépírás és 1 informatika jegyet kívántak ja-

vitani, 1998-ban pedig 22 gépírás és 16 informatika osztályzatot. Az idei ötödév a múlt évihez képest - az első negyedben - gyengébben szerepelt.

A legközelebb IT-ülés időpontja: 1999. január 12.

Gyöngyösi Dóra

1.számú melléklet

RENDEZVÉNYKÓDEX

AVAGY

HOGYAN ÉRDEMES BULIT SZERVEZNI ?

AZ ALÁBBIAKBAN EGY SOR OLYAN TEENDŐ OLVASHATÓ, AMELYEKET SOKAN FONTOSNAK GONDOLTUNK E LISTA ÖSSZEÁLLÍTÁSAKOR. SZERETTÜK VOLNA MEGOSZTANI SOK ÉV, SOK BULI TAPASZTALATÁT A MAJDANI SZERVEZŐKKEL, HOGY NE KERÜLJENEK OLYAN VÁRATLAN, NEM KÍVÁNT HELYZETEKBE, MINT AZELŐTT NÉHÁNYAN. EZ NEM SZÁMONKÉRÉS, NEM ELLENŐRZÉS, CSAK AJÁNLÁS. EZ A KÓDEX SEGÍTSÉG LEHET A SZERVEZŐKNEK, AZ ENGEDÉLYEZŐNEK (KOORDINÁCIÓS BIZOTTMÁNY) ÉS – A RENDEZVÉNY SIMA LEBONYOLÍTÁSA RÉVÉN – A BULI RÉSZTVEVŐINEK IS. FELHASZNÁLHATJÁTOK EZT AZ ÍVET VÁLTOZATLAN FORMÁBAN IS, DE MINTÁUL IS SZOLGÁLHAT.

HA VAN ÚJ TAPASZTALATOD, JAVASLATOD A LISTA KIEGÉSZÍTÉSÉRE, AKKOR JELEZD, HOGY MÁSOK IS KÖNNYEBBEN BOLDOGULJANAK !

FIGYELMESEN OLVASSÁTOK VÉGIG, TÖLTSÉTEK KI, ÉS EGYEZTETÉS CÉLJÁBÓL LEGKÉSŐBB A BULI ELŐTT 14 NAPPAL ADJÁTOK ÁT A KOORDINÁCIÓS BIZOTTMÁNYNAK !

A RENDEZVÉNY IDŐPONTJA:
A SZERVEZŐ CSOPORT:
FELELŐS SZERVEZŐ(K):
A BULI TANÁR-VÉDNŐKE:

A RENDEZŐ CSOPORT: .....
A RENDEZVÉNY IDŐPONTJA: KEZDŐDIK: ..... VÉGZŐDIK: .....
A RENDEZVÉNY ANYAGI FELELŐSE(I): .....
KIK VESZNEK RÉSZT ? (KÜLSŐSÖK, BELSŐSÖK, ...
KI HÁNY VENDÉGET HOZHAT ...): .....
A RÉSZTVEVŐK TERVEZETT LÉTSZÁMA: ..... FŐ
VENDÉGEK ÉRKEZÉSI, TÁVOZÁSI IDEJE: .....
KAPUK, BEJÁRATOK (MIKOR, MELYIK HASZNÁLHATÓ, MELYIK NEM, ŐRZÉS, ZÁRÁS ...):
.....
A RENDEZVÉNY HELYSZÍNE, HELYISÉGEK, TERVEZETT PROGRAMOK

HELYSZÍN	PROGRAM	PROGRAMGAZDA

BÜFÉ-ELLÁTÁS MEGSZERVEZÉSE: .....

.....

KÖLTSÉGVETÉS, BELÉPŐJEGY: .....

.....

DOHÁNYZÓHELY: .....

MOSDÓK, WC-K: .....

ALVÁS A POLIBAN (MELY TERMEKBEN, METTŐL MEDDIG, LÉTSZÁM ...):

.....

↳FŐÉPÜLET ZÁRÁSA .....

↳A BENT ALVÁS OKA .....

RENDRAKÁS, TAKARÍTÁS (KI MIT VÁLLAL):

.....

HANGOSÍTÁS, TECHNIKA: .....

EGYÉB FELADATOK (AMI MEGVAN, PIPÁLD KI!)

- ☐ EGYEZTETÉS A TORNAHÁZ FELELŐSEIVEL, ÁTADÁS-ÁTVÉTEL
- ☐ A KAPUKNÁL, A HELYSZÍNEKEN AZ ÜGYELETI REND KIFÜGGESZTÉSE
- ☐ EGYEZTETÉS A GONDNOKKAL (SZEMETESZSÁK, MOSDÓK ELLÁTÁSA, ...)
- ☐ PORTAI SZOLGÁLAT ÉRTESÍTÉSE, FELADATA
- ☐ A RENDEZVÉNY HIRDETÉSE, REKLÁMOZÁSA, TÁJÉKOZTATÁS A PROGRAMOKRÓL
- ☐ ÁRAMFORRÁSOK, HOSSZABBÍTÓK
- ☐ EGYEZTETÉS A VENDÉG FELLÉPŐKKEL
- ☐ VENDÉGEK FOGADÁSA (ÖLTÖZŐ, KAJA, ...)
- (☐ RENDŐRSÉG ÉRTESÍTÉSE, BEJELENTÉS)

A HELYSZÍNEK BIZTOSÍTÁSA, ŐRZÉSE

A RENDEZŐK NEVE, IDŐBEOSZTÁSA:

HELYSZÍN↳ IDŐ↳					

A RENDEZŐK FELADATAI, ALÁÍRÁSUK:

HELYSZÍN	FELADAT	ALÁÍRÁS
.....	.....	.....

A FELÜGYELŐ TANÁROK (SZÜLŐK), BEOSZTÁSUK (MINTA):

HELYSZÍN↳ IDŐ↳					

A FELKÉRT TANÁROK FELADATAI, ALÁÍRÁSUK:

HELYSZÍN	FELADAT	ALÁÍRÁS
.....	.....	.....

A KOORDINÁCIÓS BIZOTTMÁNY ÁLLÁSPONTJA:

A FELELŐS SZERVEZŐ(K) ALÁÍRÁSA:

2. számú melléklet

ELDÖNTETTÜNK ...

1998. december 7-én, hétfőn szavaztak az iskolapolgárok a napirendről. Az eredmény a mellékelt összesítésen látható.
Tehát az IT december 1-jén hozott döntésének alapján (miszerint ha egy kezdési időpontra több IGEN és kevesebb NEM szavazat érkezik, mint a másik kettőre összesen, akkor azt az IT döntésnek tekinti) a tanév második félévében a Politechnikumban továbbra is **8 órakor kezdődik a tanítás**. Mivel az IT nem kívánta felülbírálni a szünetekről való szavazás eredményét, **maradnak a 10 perces szünetek** is a tanév végéig. A szavazás egyértelműsége miatt a III., ill. IV. kérdés eredményére nincs szükség a döntéshozatalhoz.

Szavazott 251 diák, 43 tanár és a Politechnikum 23 egyéb dolgozója. Nem szavazott 17 diák (hiányzás miatt) és 1 tanár. Az I. kérdésnél 5, a III. kérdésnél 26 érvénytelen szavazat érkezett.

Köszönjük Petravich Márknak a szavazatok összeszámlálásához nyújtott segítségét.

Gavallér Csaba, John Conyers

SZAVAZÓLAP A NAPIRENDRŐL

I. MIKOR KEZDŐDJÖN A POLIBAN A TANÍTÁS ?

Az alábbi táblázat 5 mezőjébe *összesen két* voksot tehetsz.
Vagy 2 IGEN-t, vagy 1 IGEN-t és 1 NEM-et jelölj, vagyis
NEM szavazatod összesen 1 lehet !
Szerepelhet két IGEN egy mezőben is.

	IGEN	NEM
8:00	234	84
8:15	77	
8:30	119	95

Összesen 1 db NEM szavazat lehet

II. MELYIK SZÜNETRENDET TÁMOGATOD ?

A) 10 perces szünetek, 1 db 25 perces ebédszünet	163
B) 15 perces szünetek, 1 db 25 perces ebédszünet	156

III. A DÖNTÉSED SZEMPONTJAI

Az alábbi szempontok között **összesen 10 pontot** kell elosztanod fontosságuk arányában, azaz amelyik fontosabb, oda több pontot, amelyik kevésbé, oda kevesebb (akár 0) pontot írj !

A) Minél hamarabb legyen vége a tanításnak.	48%
B) Később kezdődjön a tanítás.	23%
C) Legyenek hosszabbak az órák közti szünetek.	29%

IV. LEGKÉSŐBB MIKOR VÉGZŐDJÖN A TANÍTÁS ?

Írd le, hogy melyik az a legkésőbbi időpont, amelyik számodra elfogadható, mint a tanítás befejezésének időpontja.
Csak **14:05 és 14:55 közötti** időpontot választhatsz !

14:27

Christmas in the United States

This is the last Poligráf before Christmas, and Adrienne (the Head of the Language Department and my boss) said it would be a good idea to write a short article about Christmas in America. Her wish is my command, so here goes!

In many ways, Christmas in the United States is the same as Christmas in Hungary (or Germany, or anywhere else). We decorate Christmas trees (I'll say more about that in a minute), sing Christmas songs (they are called Christmas carols in English, and a lot of them are sung in Hungary, too, with different words), buy Christmas presents, and so on. The 'spirit' of Christmas is the same - everyone tries to be friendly and to think only good thoughts.

Some things are different, of course. One thing is when the 'Christmas season' begins. In Europe, I have noticed that a lot of shops begin putting up their Christmas decorations at the beginning of November. In America, we always celebrate 'Thanksgiving' on the fourth Thursday in November. This holiday is almost more important than Christmas; Thanksgiving is the time when the whole family comes together - grandparents, grandchildren, aunts, uncles and cousins, often with close friends who don't have families to celebrate with - and eats incredible amounts of food. This is not a religious holiday, but it is the time when we all feel grateful for the things that life has given us: our family and loved ones, our homes and friends, our food and food and more food. This holiday is so important that Christmas cannot begin until after it - so on the next day, Friday, every shop in the United States is suddenly full of red and green decorations.

Christmas is a religious holiday, of course, the day we celebrate the birth of Jesus Christ. Most Americans are Christians, but a lot aren't. Some of the people who are not Christian still celebrate Christmas, and some don't. A lot of people celebrate winter holidays from other religions. For this reason, most shops don't write 'Merry Christmas' on the shop window, but 'Happy Holidays' instead.

Christmas decorations in shops are the same all over the world, but I have never seen private houses that are decorated the way they are in America. A lot of people - not everyone, of course - decorate the trees in their garden, the roofs of their houses, their garages and anything else they can find. They have electric Santa Clauses, electric reindeer (the animals that pull Santa's sleigh) that move their heads and feet, speakers on the roof that play Christmas carols day and night, blinking stars, flying angels and a lot of other things that move, shine, sing or sparkle. People drive around town looking for the most extreme, the most extravagant, the most absurd house.

December 6th is a normal day just like any other: no presents, no Saint Nicholas, no celebrations. December 24th is also a normal day: people go to work, go shopping and prepare for the big day, which is on the 25th. A lot of people go to church at midnight, but there are no presents, no Santa Claus, and no celebrations. It all happens at night ...

When children go to bed on the night of the 24th, they hang their Christmas stockings (big red socks) on the wall (above the fireplace, if they have one) and prepare a cup of milk and some cookies for Santa Claus and the reindeer. When they wake up on the morning of the 25th, the milk has been drunk, the cookies have been eaten and the stockings (and often the living room itself) are full of presents. How did this happen? Sometime during the night, Santa Claus landed on the roof of the house, jumped into the chimney, and slid down into the living room (if there is no chimney he climbs in the window; if there is no window he brings one with him). He saw the beautiful Christmas tree, drank the milk and ate the cookies (saving some for the reindeer) and left the presents for the children. Children believe this because they can see with their own eyes the empty cup and the crumbs on the plate.

John

ISKOLABÍRÓSÁGI HATÁROZATOK

A Duszáné Majtényi Alice (szülő), Vidos Mihály (diák), Láng Andrea (tanár) összetételű Iskolabíróság 1998. november 24-én az alábbi ügyeket tárgyalta:

1. Rácz Sándor első Á

Sándor fellebbezéssel élt az 1998. október 28-án hozott határozat ellen. A vétkes panaszos szerint az Iskolabíróság nem vette kellőképpen figyelembe javulási tendenciáját az előző évi igazolatlan óráihoz képest; miszerint fenntartotta a korábbi határozatban előírt beszámolási kötelezettségét. Az Iskolabíróság újra megvizsgálta az ügyet, meghallgatta a vétkes panaszost és osztályfőnökét (Jakab Juditot).
Az Iskolabíróság sajnálattal vette tudomásul, hogy Sándor újabb igazolatlan órát gyűjtött be az előző tárgyalás óta.
Határozat: *Amennyiben Sándor a második negyed hátralévő részében nem késik (nem szerez igazolatlan órát), úgy a bíróság semmissé nyilvánítja a beszámolási kötelezettségét és eltörli a megrovás fegyelmi büntetést is.*
Ha Sándornak ezt nem sikerül teljesítenie, úgy az 1998. október 28-án hozott határozat marad érvényben.

2. Pflum Gábor első Á

Gábor az 1998. október 28-án hozott határozat értelmében beszámolási kötelezettsége miatt állt (ült) az Iskolabíróság elé. Sajnos Gábornak az elmúlt időszak alatt sem sikerült gyökeres változásokat elérnie, hiszen novemberben már kétszer elkésett (két igazolatlan órát szerzett). Gábor elmondta, hogy igyekszik, de egyszer lekéste a buszt, egyszer pedig elaludt.
Határozat: *Gábornak a második negyed hátralévő részében 7 óra 45 percre kell érkeznie a Politechnikumba. 7 óra 45 perc utáni késés már igazolatlan órát jelent.*
Az 1999. január 22-e után összeülő Iskolabíróság fogja megvizsgálni Gábor addigi ténykedését és a történtek értelmében hozza meg döntését.

3. Kapuy Márta PsychO

Márta 25 igazolatlan órája (szeptember-október) és gyenge tanulmányi eredménye miatt került a bíróság elé. Osztályfőnökei (Varga Adrienne és Hann Péter) elmondták, hogy most novemberben is 6 igazolatlan órát gyűjtött össze. Márta már polis kezdete óta is rettenetesen sokat késett az első órákról és ez a tendencia szűnni nem akaró.
Osztályfőnökei tehetetlenek az ügyben.
Márta elmondta, hogy neki is problémát jelent saját késése.
Az osztályfőnökök Márta téves módszerében, hozzáállásában sejtik a probléma gyökerét. Márta ügyéről másokkal is sokat beszélgettek, gondolkoztak és arra jutottak, hogy Mártával pszichológushoz kellene fordulni. A szakember készségekben, képességekben fejlesztené Mártát, amely tanulmányi téren is segítséget nyújthatna.
Igaz, hogy a szabályok értelmében Mártának el kellene hagynia a Politechnikumot, de az elhangzottak alapján megállapítottuk, hogy Márta notórius késő, szinte „klinikai eset". Ha Mártát eltanácsolnánk a probléma nem oldódna meg, csak helyileg lenne kezelve.
Határozat: *Az Iskolabíróság elfogadta az osztályfőnökök javaslatát, miszerint Mártával pszichológus, nevelési tanácsadó foglalkozzon. Márta és édesanyja kész együttműködni.*
Márta köteles kéthetente beszámolni haladásáról, fejlődéséről az Iskolabíróságnak. Mártának és az érintetteknek a második negyed végén kell a mostani összetételű (Duszáné Majtényi Alice, Vidos Mihály, Láng Andrea) bíróságnak beszámolnia.

4. Várhelyi Rita első Á

Ritának beszámolási kötelezettsége van a késéseiből összegyűlt igazolatlan órái miatt. Rita sajnos beteg volt, ezért nem tudott kötelezettségének elget tenni. Ritát a következő iskolabírósági tárgyaláson fogjuk meghallgatni.

Poli, 1998. november 26.

Láng Andrea
az iskolabíróság nevében

A Papp János, Vidos Mihály, Bágyi László összetételű Iskolabíróság 1998. november 30-án tárgyalta Kerekes László ügyét.

Kerekes László

1998. szeptember 15-én szerződést kötött osztályfőnökeivel. A szerződés három pontja kényszerítőerejével László tanulmányi eredményének javulását lett volna hivatott szolgálni. A törekvés azonban meghiúsult, ugyanis az egyik szerződéses pontot - talán a legfontosabbat - László nem tartotta be. A szerződés tartalmazta, hogy megszegését Iskolabíróság ítéli meg, így osztályfőnökei Lászlót elénk utalták.

Csak azt tudtuk megállapítani, hogy valóban megtörtént a szerződésszegés. Az elégtelenre zárt matematika negyed létén kívül mást, pl fegyelmezetlenséget nem panaszolt a beadvány. Lászlót megrovásban részesítjük.

A Bíróság egyetértve az osztályfőnökök határozati javaslatával nem kívánja, hogy László újabb szerződést kössön, amit majd megint megszeg, hiszen többször is ez történt az előzőekben. Végezze tanulmányait az elvárható módon. Amenynyiben mégis történik valami kisiklás, az Iskolabíróság megvonja a Pedagógusközösségtől a méltányossági eljárás jogát, mivel úgy érzi, hogy mostani határozatával - de ehhez hozzáérthetők, értendők az előző iskolabírósági határozatok is! - tökéletesen kimerítette annak lehetőségét. Lászlót az a jog sem illeti meg, hogy esetleges bukása után évfolyamot ismételjen a Politechnikumban.

Felhívjuk a figyelmét, hogy keresse Czibor Erzsébet segítségét élete szervezéséhez, sikeresebb előrehaladásához.

Felhatalmazzuk az osztályt, hogy egyszerű szavazati többséggel döntsön arról, hogy megvonja-e Lászlótól a délutáni iskolai rendezvények látogatási jogát. Erről visszajelzést kér a Bíróság az írásbeli határozat kézbevételétől számított 8 napon belül.

Kötelezzük Lászlót arra, hogy foglalja össze írásban, hogy mit kíván tenni annak érdekében, hogy a jövőben ne forduljon elő tanulmányi probléma. Ezt a dokumentumot a Bíróság mellékeli a határozathoz.

A Bíróság különösen méltányosan járt el Lászlóval szemben, hiszen szerződésszegése következménye akár azonnali kizárás is lehetett volna. Épp ezért (ha sokadszor is) bizakodással hirdeti ki határozatát.

A Papp János, Vidos Mihály, Bágyi László összetételű Iskolabíróság 1998. november 30-án tárgyalta

Gregor Judit és Rév Zoltán

ügyét.

Mindketten számos igazolatlan órát gyűjtöttek be az eltelt három hónapban. Jelenleg Zoltán a 13. igazolatlan óránál tart, s Judit is túl van már a 9.-en. A mulasztások reggeli késésekből fakadnak. Mindkettejük esetében életben van egy iskolabírósági határozat, mely szigorítja a késésekből származó igazolatlan órák megítélését.

A tárgyalás során semmiféle enyhítő körülmény nem merült fel.

A Bíróság így csak elmarasztalni tudja a panaszoltakat: Mindketten szigorú megrovásban részesülnek. Nyomatékosan felhívjuk figyelmüket a pontos iskolába érkezésre. Az osztályfőnököknek szabad kezet adunk annak eldöntésében, hogy a 15 óránál kötelező Iskolabíróság elé utalás helyett megválasszák, hogy hány igazolatlan óra esetében kérnek iskolabírósági határozatot. Felhívjuk mindkét elmarasztalt fél figyelmét arra, hogy a nyári iskolabírósági határozat természetesen érvényben van, annak megváltoztatása nem feladatunk, nem is lehet az.

Kiegészítésképpen Gregor Judit határozatához társul, hogy a Bíróság nevében megkérem a vele egy kollégiumi szobában lakó három politechnikumi leányt, segítsenek Juditnak a reggeli felkelésben. Ha Judit újra Bíróság elé kerülne, a három szabatárs beszámolója árnyalhatja a Bíróság határozatát, így meghallgatásukat mindenképp javasoljuk, ha egy újabb iskolabírósági tárgyalás - sajnálatosan - bekövetkezne.

Bp., 1998. dec. 05.

Az Iskolabíróság nevében:
Bágyi László

Egy kiállítás képei

avagy: Sándor a vándor

A C.É.G. KEDVENCEK A NÉGYZETEN címmel plüssállat-kiállítást szervezett a Politechnikumban. A kiállítást november 27-én, a második szünetben nyitottuk meg.
Hú, a betyárját! Ez így baromira hivatalosnak indult. Mármint a cikk. Kezdjük csak újra!
Tehát:
Az egyik C.É.G.-es délutánon (csütörtök) feldobtam az ötletet (a Mesedélután

Plüssállatok és látogatók

plüssállatkáinak sikerén felbuzdulva), hogy szervezzünk egy kiállítást kedvenceinkből. A gépezet ráharapott az ötletre, beindultak a turbó turbinák. Kitalálódott a logo (lásd a plakátokon és a cikk főcímében), megszületett a versenykiírás.
A kiállítást megelőző héten a gazdik jóvoltából elkezdtek „szállingózni" a kedvencek. Titkos, biztonságos, légkondicionált raktárban készültek a kedvencek a megmérettetésre (akár a szépségkirálynő választáson a kirakatbabák).
A megnyitó előtti délutánon volt egy kis nézeteltérés a C.É.G. „míting"-en (nem a kiállítással kapcsolatban), így egy kicsit szomorkásabb hangulatban álltunk neki a berendezésnek, de mire végeztünk, a plüssállatkáknak köszönhetően már jobb lett a kedvünk.

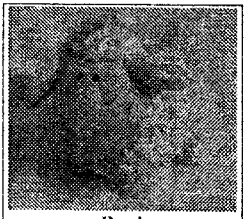
Bari

Másnap, a nyitást követően érdeklődők hada szállta meg az A/14-es termet. Ugyanis ott volt a kiállítás. Nagyon jó volt látni a látogatók arcán megjelenő vidámságot.
Barátok, barátnők és „ismeretlenek" modogatták egymásnak heves mutogatás közben, hogy"azt nézd meg", „az milyen ari" és a többi.

Fülöpke, a szavazat számláló

Szép számmal gyűltek a szavazatok.
Másnap Nyílt nap és Young Enterprise vásár volt a Poliban. Kilenctől délig tartottunk nyitva, megszámlálhatatlan kíváncsiskodó és érdeklődő nézte meg a plüssállatokat. Az „azt nézd meg" és az „az milyen ari" megjegyzések ezen a napon is tároltak. Volt olyan leendő polis csemete anyuka, aki azt kérdezte, hogy mikor lesz eredményhirdetés, és eljöhet-e rá. Megengedtük neki. Jófejek vagyunk.

Azt még nem is mondtam, hogy 56, azaz ötvenhat plüssállat nevezett a versenyre. Volt olyan gazdi, akinek komoly gondot okozott, hogy kiválassza a legkedvencebbik állatkát a sok közül.

Nyílt napi látogatók

Hétfőn, a kiállítás zárónapján már kevesebb volt az érdeklődő. A szavazás végeredményének kihirdetését viszont rengetegen sürgették. Erre pénteken, az ebédszünetben került sor.

Ubuka

468 szavazat érkezett be összesen, ebből 187 politechnikumos, 281 külsős. A polis szavazatok alapján Füli lett a harmadik (11 szavazat). Aladárok és Paszkál lett a második (12 szavazat). 13 szavazattal első: Sándor.

A külsősök szerint Tigris a harmadik (17 szavazat), Sándor a második (25 szavazat), Füli az első (26 szavazat). Az összesítés után az alábbi végeredmény alakult ki: Aladárok és Tigris végzett a harmadik helyen 25 szavazattal. Második lett Füli 37 szavazattal. Első Sándor lett, 38 szavazatot kapott.

Paszkál

Gratulálunk nekik és persze gazdáiknak!

A helyezettek :

III. helyezett

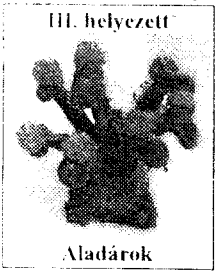

Aladárok

III. helyezett

Tigris

II. helyezett

Füli

I. helyezett

Sándor

A ICEG nevében, Csoncsi

A POLITECHNIKUSOK NAGY RÉSZÉNEK VÁLASZA A SOROZATGYÁRTOTT SZEMÉLYTELEN PLÜSSÁLLATOKRA

Tanulmány a Politechnikumba járó emberek ízléséről, már ami a plüssállatokat illeti...

Úgy gondolom, sokan tudják (sajnos korántsem olyan sokan), hogy a nemrég szervezett plüssállat-kiállítás eredménye igen érdekesre sikeredett. Míg a nyílt napra látogató vendég mind a minket főleg Amerikából eláraszto bárgyú, tudatosan hűdearanyosra épített, főleg rajzfilmsztárokról mintázott plüssállatokra adta le a voksát, addig a "belsősök", a Politechnikum diákjai nagyon előkelő helyezésben részesítették (2. helyre jutatták) Paszkált, a kicsit szakadt, gyönyörű és egyedi kutyát, aki minden bizonnyal egy pár (esetleg több) dolgos kéz nem akármilyen eredménye. Szerintem a polis diákok jól tették, hogy ilyen sokra értékelték ezt a kis "állatot", aki belopta magát a szívembe egyediségével, természetességével és azzal, hogy rajta semmi sem volt mű, semmi nem lett precízen megtervezve a "gyártási folyamat" során, és azzal, hogy ez a spontán készítés nagyon kedves, kissé kajla külsőt kölcsönzött neki. Senki se értsen félre: a waldíznís figurákkal sincsen semmi bajom, csupán hiányzik belőlük valami, talán éppen a szemelyesség.

Valószínűleg az idejáró diákok egy részével van a baj, akik rájuk szavaztak. Bizonyára szenilisebbek a kelleténél, és naívak, nem tudják még, mi a jó...

Mikulás

Ha voltál múltkor **Mesedélutánon,**
akkor tudod, milyen jó is az.
Ha meg nem, akkor ajánljuk.

Próbáld ki!! 1998. december 15-én (kedd)

a könyvtárban a CPC *ez évi utolsó szervezéseként*

ISMÉT

meghallgathatunk **Szász Kata**
meséiből egyet (-kettőt)!!
Ne hagyd ki...

ISKOLAI ÚSZÁS CSÚCSOK ÉS CSÚCSTARTÓK

1997/98

Versenyszámok		Leányok	Fiúk
1 hossz (33 m)	mell	Antal Mónika (Szmar1Ø) 26.3 mp 1997/98	Horváth Csaba (GYRÓS) 22,8 mp 1997/98
	hát	Antal Mónika (Szmar1Ø) 22,3 mp 1997/98	Lénárd György (KN) 24,2 mp 1992/93
	gyors	Antal Mónika (Szmar1Ø) 19,6 mp 1997/98	Horváth Csaba (GYRÓS) 17,3 mp 1997/98
	pillangó	Antal Mónika (Szmar1Ø) 21,1 mp 1997/98	Fischl Ákos (KáBé) 22,7 mp 1993/94
2 hossz (66 m)	mell	Szabó Krisztina (Polisz) 1p.14.1 mp 1997/98	Horváth Csaba (GYRÓS) 54,8 mp 1997/98
	hát	Bukvai Eszter (HaMi's) 73,1 mp 1997/98	Fischl Ákos (KáBé) 51,1 mp 1993/94
	gyors	Antal Mónika (Szmar1Ø) 42,9 mp 1997/98	Horváth Csaba (GYRÓS) 42,9 mp 1997/98
	pillangó		Fischl Ákos (KáBé) 44,8 mp 1993/94
	vegyes		Fischl Ákos (KáBé) 43,3 mp 1993/94
4 hossz váltó	csapat		Sándor István Sailai László Herczeg András Fischl Ákos (KáBé) 1p.32.8 mp 1993/94

Vendel u., 1998. 11.24.

A GÓLOK ÉS PONTOK ALAKULÁSA A MÁSODIK POLI-AKG FOCIGÁLÁN

Akt. gól	Akt. pont	Polis csapat	Poli gól	Poli pont	AKG pont	AKG gól	AKG-s csapat	Akt. Pont	Akt. gól
6	3	Poli1	6	3	0	4	AKG1	0	4
4	1	Poli2	10	4	2	8	AKG2	2	4
6	3	Poli3	16	7	2	12	AKG3	0	4
6	3	Poli4	22	10	2	12	AKG4	0	0
3	3	Poli5	25	13	2	14	AKG5	0	2
0	0	Poli6	25	13	8	22	AKG6	6	8
3	3	Poli Lány1	28	16	8	23	AKG Lány1	0	1
7	3	Poli1	35	19	8	23	AKG2	0	0
1	0	Poli2	36	19	14	30	AKG3	6	7
4	3	Poli3	40	22	14	33	AKG4	0	3
4	3	Poli4	44	25	14	33	AKG5	0	0
3	0	Poli5	47	25	20	38	AKG6	6	5
1	0	Poli6	48	25	26	41	AKG1	6	3
3	6	Poli Lány2	51	31	26	42	AKG Lány2	0	1
4	3	Poli1	55	34	26	42	AKG3	0	0
3	1	Poli2	58	35	28	45	AKG4	2	3
3	3	Poli3	61	38	28	46	AKG5	0	1
3	0	Poli4	64	38	34	50	AKG6	6	4
2	1	Poli5	66	39	36	52	AKG1	2	2
2	1	Poli6	68	40	38	54	AKG2	2	2
1	3	Poli Lány1	69	43	38	54	AKG Lány2	0	0
13	3	Poli1	82	46	38	55	AKG4	0	1
0	0	Poli2	82	46	44	61	AKG5	6	6
1	0	Poli3	83	46	50	67	AKG6	6	6
5	6	Poli4	88	52	50	68	AKG1	0	1
0	0	Poli5	88	52	56	73	AKG2	6	5
5	6	Poli6	93	58	56	77	AKG3	0	4
1	0	Poli Lány2	94	58	62	79	AKG Lány1	6	2
8	6	Poli1	102	64	62	80	AKG5	0	1

1	0	Poli2	103	64	68	87	AKG6	6	7
6	6	Poli3	109	70	68	89	AKG1	0	2
6	3	Poli4	115	73	68	89	AKG2	0	0
6	3	Poli5	121	76	68	94	AKG3	0	5
---	---	Poli6	121	76	68	94	AKG4	---	---
4	1	Poli1	125	77	69	98	AKG6	1	4
0	0	Poli2	125	77	72	102	AKG1	3	4
2	0	Poli3	127	77	75	106	AKG2	3	4
9	3	Poli4	136	80	75	108	AKG3	0	2
---	---	Poli5	136	80	75	108	AKG4	---	---
5	3	Poli6	141	83	75	109	AKG5	0	1
		Összesen	141	83	75	109	Összesen		

Különleges díjak

Legjobban védekező Polis csapat: Poli4.
Legjobban védekező AKG-s csapat: AKG6.
Legfairebben játszó Polis csapat: Poli2.
Legfairebben játszó AKG-s csapat: AKG5.
Legtöbb gólt rúgó Polis csapat: Poli1 43 góllal.
Legtöbb gólt rúgó AKG-s csapat: AKG6 23 góllal.
A Poli gólkirálya: Fehér Ferenc 17 góllal.
Az AKG gólkirálya: Varga Zoltán 10 góllal.
A Poli gólkirálynője Preiszner Nóra lett 3 góllal.
Az AKG gólkirálynője a négy góllövő lány lett holtversenyben.

Kis nosztalgia azoknak, akik abból az időkből ismernek engem, mikor még polis voltam:

Pertravich Márk jegyzőkönyvező

* * *

A kis mértékű információáramlás-adta gát miatt, és mivel Isten is úgy akarta, az előző -ból kimaradt az alábbi fontos üzenet, mely tájékoztat mindenkit az időszakos pontszerzés lehetőségeiről.

I. negyedbeli pontszerzési lehetőségek

Kosárlabda házibajnokság
Nagy Durranás
Futapest
XI. ker. őszi sportnap

Bp.-i röplabda versenyek (Diákolimpia)
Röplabdaedzések
Futókör edzések
Labdarúgás házibajnokság
Fitness kör

TOLLASLABDA HÁZIBAJNOKSÁG

eredmények

NŐI EGYÉNI „kicsik"

I.	Balatoni Barbara	Polisz
II.	Preiszner Nóra	Polisz
III.	Szilágyi K. Edit	Polisz

FÉRFI EGYÉNI „nagyok"

I.	Szabó László	Tanerő
II.	Haász Ferenc	Tanerő
III.	Murányi Natasa	Tanerő

FÉRFI PÁROS

I.	Fehér György - Haász Ferenc	Első Á, Tanerő
II.	Murányi Natasa - Daróczi Judit	Tanerő
III.	Spangli Sándor - Szabó László	Tanerő

VEGYES PÁROS

I.	Daróczi Judit - Hackett Colin	Tanerő
II.	Szabó Rita - Haász Ferenc	MáS, Tanerő
III.	Murányi Natasa - Szabó László	Tanerő

* * *

ASZTALITENISZ HÁZIBAJNOKSÁG

eredmények

NŐI EGYÉNI

I.	Jakab Judit	Tanerő
II.	Diósi Alojzia	Tanerő
III.	Kardos Eszter	Szmar10

FÉRFI EGYÉNI „kicsik"

I.	Nagy Richárd	DeHÁt
II.	Szabó Márton	Szmar10
III.	Vidos Mihály	Szmar10

Megj.: V. M. játék közben feladta. Rajta „kívül álló okok" miatt. A helyezések már eldőlni látszottak, kint az udvaron viszont a foci nagyon vonzónak tünt. Nosza, faképnél hagyta ellenfelét. Ilyet még „pályafutásom" alatt nem tapasztaltam. Láttam már lelketlenül, flegmán játszó, a mérkőzést sietősen letudni akaró diákot, de magát ily módon megadó, feladó versenyzőt még nem. Morálisan nem megengedhető, még ha a szabályok erre nem is térnek ki. Ezt valaki vagy érzi, vagy nem.

FÉRFI EGYÉNI „nagyok"

I.	Virágh Balázs	HaMis
II.	Haász Ferenc	Tanerő
III.	Szabó László	Tanerő

❹. TORNAHÁZI PARTY dec. 4.

SPORTMÉRKŐZÉSEK

	HÖLGYEK, LÁNYOK		URAK, FIÚK	
	DIÁKOK	*TÖRTETŐ TANERŐK*	*DIÁKOK*	*TÖRTETŐ TANERŐK*
SPORTÁG	VÉGEREDMÉNY			
Kosárlabda	*25*	5	*47*	30
Foci	*1*	2	*5*	2
Teremhoki	*6*	2	*3*	4
Röplabda	*2*	0	*0*	2

⇩

ÖSSZESÍTETT EREDMÉNY

HÖLGYEK, LÁNYOK		URAK, FIÚK	
DIÁK	*TANERŐ*	*DIÁK*	*TANERŐ*
3	1	2	2

A kupát ismét a Diákok nyerték, nemes versengéssel. Gratulál a Testkultúra Munkacsoport. A kupa átadására az évzárón kerül sor.

* * * *

A Diák - Tanár mérkőzések idejére **SZURKOLÓ VERSENY** -t hirdettünk. A diákság inkább magában bízott, csendesen támogatta csapatát. A Tanerőknél viszont egy nagyon jól sikerült, jó megjelenésű, kellően hangos és lelkes csapat buzdítása serkentette, lendítette előre a csapatokat. Nyilván ennek is betudható, hogy rég látott szoros küzdelemben maradtunk alul. Köszönet az üde színfoltért, a pezsgő nekik durrant a végén. A csapat tagjai voltak: *Judit, Natasa, Ági, Colin, Viki, Éva, Edo, Dr. Péter, Colin.*

Játszotta, lejegyezte, szervezte:
SzabLac

Poli, 1998. dec 9.

- Zavar téged a buzi kifejezés?
- Attól függ, hogyan mondják. Ha érezhetően negatív ítéletet fejez ki, akkor persze igen, de ha csak magának a jelenségnek a leírására használják, akkor nem. Számomra ez olyan, mint a néger. Azt is egy embercsoport megjelölésére szokták használni, és nem feltétlen negatív éllel. A színesbőrű kifejezés nagyon erőltetett. Persze a nigger - az előítéletet fejez ki. De ha simán csak négernek mondom, az nem. Így vagyok a buzi szóval is. Az, hogy buzi, nem feltétlen negatív.
- Amikor megláttalak, bevallom, meglepődtem. Egy nőies hangú, csipőriszáló, furcsa kéztartású valakire számítottam, te pedig kimondottan férfias jelenség vagy. Látszik az valakin, hogy ő buzi?

Az osztályomnak...

- Köszi *(mondja nőies hangon)*. A buzik között is vannak fiúk és lányok. Vannak kimondottan „macsó" megjelenésű, swarzeneggeri alakok is, meg persze vannak a te képzeletedben is felrajzolt lányos fiúk.
- Ha nem látszik, akkor hogyan ismeritek fel egymást? Honnan tudod, hogy ki lehet potenciális partner?
- Hát... Ha két ember tetszik egymásnak, akkor azt lehet érezni. Vibrál közöttük a levegő. Ez semmiben sem különbözik attól, mint amikor a sok lány közül felismered azt, akivel szívesen szóba elegyedsz.
- Volt úgy, hogy melléfogtál? Vagyis hogy félreértetted az illető kedvességét?
- Ilyen nem volt, de meg kell mondani, én elég óvatos vagyok. Az ismerkedésben az számít, hogy ki milyen ember. Én lányokkal is nehezen ismerkedem..., és ez a fiúkkal sem történik másként. Azt azonban elismerem, hogy ha egy csaj elutasítja a közeledésem, az kevésbé ciki. Ma Magyarországon, az nem egy felvállalható dolog, hogy homi vagyok.
- Ezek szerint, a környezeted sem tudja rólad.
- Nem. Ebben a kérdésben Faludy Györggyel értek egyet. Róla köztudomású, hogy vonzódik saját neméhez, ezt meg is írta valamelyik könyvében. Ott voltam az ELTE Meleg Körben tartott előadásán, ahol megkérdezték tőle, hogy tényleg buzi-e, azt mondta: nem szívesen beszél erről, mert jelenleg nálunk nem olyan a helyzet, hogy ezt a kérdést fel lehessen vállalni nyilvánosan. Még ő sem vállalja, pedig a művészekkel általában toleránsabb a társadalom.
- Ha nem vállalod fel a homoszexualitásod, akkor számomra óhatatlanul adódik a kérdés: mennyiben meghatározó és fontos része ez életednek, mennyiben része az életfilozófiádnak? Vagy csak egy múló szenvedény, egy kipróbált ötlet?
- Erre nehéz válaszolni, nem tervezek hosszútávra. Lehet, hogy csak ideiglenes, de lehet, hogy így maradok.
- Mikor kezdődött a te buziságod története?
- Ezt is nehéz pontosan megmondani. Már gyerekkoromból is vannak olyan emlékek, hogy azt játsszuk, hogy lányruhába öltözünk...
- Igen, de szerintem ez normális gyerekkori esemény, a nemi szerepek próbálgatása. Én is játszottam indiánost, én voltam a törzsfőnök, aki tudvalevőleg férfi. Ettől mégsem váltam mássá.
- Ezért mondtam, hogy nehéz pontosan meghatározni. Mindig volt bennem „látens" homoszexualitás; elgondolkodtam azon, milyen lehet XY-nal csókolózni, és XY lehetett fiú is...
- És mikor realizálódott a dolog - bocs, de ezt nem tudom hogyan kérdezzem másként.
- Így is értem. Két évvel ezelőtt történt.
- És milyen volt? Már úgy értem, milyen volt az első?
- .....
- Mondhatjuk úgy, hogy kétszer vesztetted el a szüzességed?
- Igen, ez elég jó kifejezés.
- És melyik élmény volt a nagyobb? Vagyis neked fiúkkal vagy lányokkal a jobb?
- A kettőt nem lehet összehasonlítani. Ez olyan, mintha szeretnéd a körtét is és az almát is. Az evés élménye ugyanaz, de mégsem mindegy, hogy körtét vagy almát eszel.

Mindkettő más érzés, de nem összehasonlítható.
- A fiúkkal való kapcsolataidban is férfi szerepet játszol?
- Változó. Még nem tudom, melyik vagyok.
- Állandó partnered van, vagy mindig más?
- Hát...sokkal több lánnyal volt dolgom, mint fiúval.
- Mondhatom akkor, hogy te kezdő vagy ezen a téren?
- Tulajdonképpen igen.
- Hogyan ismered meg a partnereidet? Arra gondolok, ha fiúkkal ismerkedsz, ugyanúgy udvarolsz, mintha lányokról lenne szó?
- Persze, de ezt már mondtam. Az, hogy ki hogyan ismerkedik, udvarol stb., az személyiségfüggő, és nem az határozza meg, hogy fiú vagy lány az, aki nekem megtetszett. Én nem az a típus vagyok, aki egy éjszakára szerzi a partnereket. Állandóságra törekszem.
- Ezek szerint együtt élsz valakivel?
- Most nem. Egy férfival nem tudnék együtt élni, úgy mint egy nővel, de nem magam, hanem a környezetem miatt, de már erről is beszéltem. A családom, a szomszédok, a munkahelyem meg a többiek nem tudnák megemészteni ezt a dolgot, állandóan feszültségben kéne élnem, és azt nem bírnám. Különben laktam együtt egy csajjal, de nem tartott sokáig.
- Miközben együtt éltél a barátnőddel, volt homoszexuális kapcsolatod valakivel?
- Igen.
- Tudott róla?
- Igen.
- És?
- Mi és? Képzelheted...
- Te mondtad meg neki?
- Dehogy. Véletlenül jött rá, másképpen ezt nem nagyon lehet megmondani, nem értené meg. Megtalálta a különleges óvszert, és rákérdezett. Én meg megmondtam.
- Hogy reagált?
- Szeretkeztünk, közben jött ez az óvszerdolog...azt hitte, viccelek, majd mikor rájött, hogy nem, le akart hányni. Aztán meg végigbőgte az éjszakát.
- Folytatás?
- ...szakítottunk. A barátság megmaradt, de igazán még mindig nem érti. Azt mondja, hogy ez az ő nőiségének kudarca, és nem fogja fel, hogy ettől én még őt is tarthatom vonzónak. Bonyolult ez.
- Az óvszerről jutott eszembe, nem félsz az AIDS-től?
- Már vártam ezt a kérdést. Szerintem az emberek többsége tévedésben él. Az AIDS nemcsak a homik betegsége, olyan, mint a nátha, nőtől is elkaphatom, ha rámtüsszent..
- Mindig használsz óvszert?
- Most igen. De nem tartom kizártnak, ha lesz egy tartós kapcsolatom, akiben megbízom, akkor kihagyom ezt az „élményt".
- Ezek szerint nem kizárt, hogy életed párja hímnemű legyen.
- Szépen fogalmaztál... persze, nem kizárt, de a jelenlegi viszonyok között elképzelhetetlennek tartom.

Eddig az interjú. A kész szöveget faxon egyeztetve interjúalanyommal, megkérdeztem, van-e még valami, amit kihagytam, de ő szívesen elmondaná. Íme:

- A kérdéseidből úgy látom, hogy igazán te sem tudod megérteni a dolgot.
- Persze, mert ahhoz, hogy megértsem, talán nekem is melegnek kéne lennem.
- Ez hülyeség. A tolerancia nem azt jelenti, hogy teszem fel, te gilisztaevő vagy, akkor nekem is gilisztát kell ennem ahhoz, hogy megértselek. Undorodhatsz a gilisztától, utálhatod, de vedd tudomásul, hogy vannak emberek, akik szeretik a gilisztát, és nyugodtan melléjük ülhetsz a villamoson vagy az iskolapadban.

Köszönöm újságíró barátomnak, hogy felhajtott nekem egy interjúalanyt, akit szóra lehetett bírni, és Neki is köszönöm hogy a leghülyébb és legintimebb kérdéseimet is békén tűrte.
Köszönöm a MáS osztálynak, hogy felkeltette bennem a téma iránti érdeklődést, és nem hagyta kialudni.

Maizl Erika

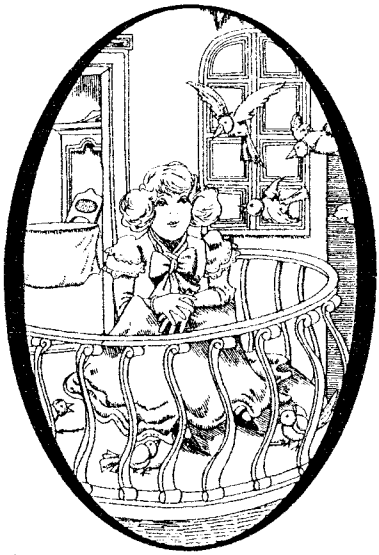

KUTakodó

Egy perről, melyről azt hiszszük, mindent tudunk

„Nekünk törvényünk van, és e törvény szerint meg kell halnia, mert Isten fiává tette magát." E szavakat vágják oda a zsidó főpapok Poncius Pilátusnak, Júdea praefectusának, amikor az kilép hivatala kapuja elé, s tudatja velük, hogy azt a Jézust, akit nála megvádoltak, ártatlannak ítéli és szabadon óhajtja engedni. Majd visszatér bírói termébe, hogy az általa már eldöntött kimenetelű ügyet folytassa.

Ha egyszer eldöntötte már, ha vétlennek tartja, miért alakult mégis úgy a dolog, ahogyan mi ismerjük? Mi történt? Ki felelős érte? Milyen vád változtatta meg a praefectus véleményét?

Visszatérve a terembe, mintegy mellékesen már megkérdi: „Honnan való vagy te?" Nem kap választ. A vádlott magatartása felingerli, hiszen a saját népéből valók ellen védené meg, ezért ráripakodik: „Nekem nem szólasz-é? Nem tudod-e, hogy hatalmam vagyon megfeszítésedre és hatalmam vagyon elbocsátásodra?" Ezzel a fenyegetéssel megtöri a vádlott hallgatását. Jézus azonban nem a kedvét keresi, hanem a szemébe vágja, hogy valójában miben áll a hatalma: „Nem volna semmi hatalmad ellenem, ha teneked onnan felülről nem adatott volna; ezért annak, ki engem neked átadott, nagyobb bűne vagyon."

Hatalom és törvény viszonyának kérdését kevéssé lehetne jobban ábrázolni, mint ahogy János evangéliuma teszi meg. Képszerű hatását megtetézi az a tény, hogy számtalan, a hatalomnak kiszolgáltatott, jogfosztott ember saját sorsának tükrét látta a per archetipikus jeleneteiben, ezzel vigaszt is kapva. A négy evangélista leírása Jézus szenvedéseiről egyben alapítólevele annak a vallásnak, amelyben ma az emberiség egyharmada hisz - így világtörténelmi jelentőségű.

A leírt események Júdeában történtek, a Római Birodalomban, Tiberius császár uralkodása idején (Kr. u. 14-37), Poncius Pilátus helytartósága alatt (Kr. u. 26-36). Mindezt nem keresztény források is kiegészítik, pl. Tacitus Annalesei. A kivégzés módja is arra utal, hogy Krisztust a római hatalom ölette meg, a keresztre feszítés római büntetés volt, nem zsidó. Az ókor történetének nincs még egy eseménye sem, melyet ennél többet kutattak, vizsgáltak, elemeztek volna. A betű szerinti hitelességtől a radikális kételkedésig, mely még a per tényét is kétségbevonta, széles a skála. Az evangéliumok összevetése is gyakorta megesett. Márk passióleírása a legrövidebb, legegyszerűbb, valószínűleg a legrégibb. Szájhagyományra, írott forrásokra támaszkodva nagyjából egy nemzedéknyi idővel Jézus halála után íródott. Az alapvető történet a többi három evangéliumban megismételve jelenik meg. Máté kiegészítő epizódokat iktat bele, Lukács emellett módosítja Márk leírásának néhány részletét. János még egy nemzedékkel később azonban jelentősen átformálja.

Ismert jelenség az, hogy egy történeti eseményt és annak első írásos foglalatát a későbbi szerzők egyre bővítik, eleinte csak irodalmi indítékból, hogy szebb, ékesebb legyen, esetleg új adatok birtokába kerülve és ezért itt-ott igazítani kell rajta, utóbb azonban az időben egyre távolodva az új értelmezés az oka. Így van ez János esetében is. Történetírói és kultikus szándék egyaránt megta-

lálható ebben. A kortársi élmény átalakult történelmi emlékezetté és kanonizálásra vár.

A történelmi megörökítés másodlagos szándékkal legalább, de megvolt Márk és Máté írásában. Pl. a passió elé beiktatják annak az asszonynak a történetét, aki a tanítványok neheztelését kiáltva Jézusra pazarolta drága nárduskenetét. Jézus helyesli a cselekedetet: „Bizony mondom nektek: valahol az evangélium hirdettetni fog az egész világon, az is elmondatik, amit ez cselekedett, az ő emlékezetére." Lukács evangéliuma bevezető mondataiban egy történetíró hangján szólal meg. Az ábrázolásnak fontos eleme a kronológia. János úgy közelít a leíráshoz, hogy szemtanúkat említ. Igaz, ezek névtelenek maradnak, de János sűrűn él a martüria (tanúságtétel), martürein (tanúsít), alétheia (igazság) szavakkal. Ez a szinoptikusoknál alig vagy egyáltalán nem fordul elő. Nem lehet kizáróan teológiailag értelmezni ezeket a szavakat. Láthatóan János törekszik arra, hogy leírásába a zsidó közösséget is tanúként bevonja. Például ő ügyel arra, hogy a közelgő pészach ünnepére való tekintettel egyetlen zsidó se lépjen be a helytartó hivatali épületébe, az evangélista Pilátust lépteti ki többször a kapun.

Jézus megütközése az államhatalommal volt a történetnek éppen az a része, ahol a leginkább lehetséges volt a történeti igazságot egy vallási igehirdetés szolgálatába állítani. Miután az evangélisták és olvasóik is ugyanabban a korban éltek, még ők is a Római Birodalom alattvalói voltak, ismerték intézményeit. Érdemes egybevetni a képet, melyet az evangéliumok adnak, s mindazt, amit pl. Josephus Flavius tudósításából tudhatunk. Főleg két művére lehet itt gondolni: A zsidó háborúra és az Antignitates Judaicae-ra.

Kérdés, hogy mennyiben volt Jézus híveinek megbízható ismeretük a Mester utolsó óráiról. Jézust, aki már többször szembekerült a főpapokkal és írástudókkal, Niszán hónap 14-én fogták el Getszemáné kertjében (ezt János egy nappal korábbra teszi). Másnap reggel a főpapok a helytartó elé állítják megkötözve. Poncius Pilátus még ugyanaznap délelőtt katonáival a Golgotára vezetteti és megfeszíttetti. Ezek a tények ismertek. Az ítélet kimondása állítólag nagy nyilvánosság előtt történik, sem nem a zsidó, sem nem a római törvény szellemében, hanem a hatalom akaratából. Mennyire hiteles vajon az a részlet, mely szerint Pilátus és a főpapok hatalmi huzakodásában a szokásos húsvéti amnesztiát követelő néptömeget használták volna fel? A bírói teremben vagy a szinhedrionban, a zsidó tanácsban lezajló tárgyalásról, kihallgatásról a tanítványok nem értesülhettek, a leírások következtetések lehetnek. Abból indulnak ki, hogy ott nyilván Jézus tanításairól eshetett csak szó. Hitkérdésekben Jézust fölösleges dolog lett volna kihallgatni, a főpapok kezdettől politikai döntést akartak kicsikarni. Elárulta ezt az is, hogy erőszakkal fogták el. Az utolsó szavak, melyeket a tanítványok hallottak Jézus szájából, éppen erről szóltak: „Mint latorra, úgy jöttetek ki kardokkal és dorongokkal engem megfogni. Mindennap nálatok voltam, a templomban tanítván, és nem fogtatok el engem."

Mindez arra utalt, hogy felségsértés vádjával (crimen laesae maiestatis) fogják a helytartó elé állítani. Ebben az időben nagyon könnyen ment, hogy a legkülönbözőbb tevékenységeket, pl. magánszemélyek nyilvános fellépéseit Róma-ellenességgel magyarázták. Ez volt a legkényelmesebb mód arra, hogy a főpapok ellenfeleiktől megszabaduljanak. A húsvéti ünnep meg jó alkalomnak kínálkozott, mikor a helytartó tengerparti székhelyéről, Cezareából Jeruzsálembe ment, hogy törvényt tartson.

Aggasztó volt ugyan, hogy a várost az ünnepre való tekintettel zarándokok és idegenek árasztották el, és gyakoriak voltak a zavargások, amelyek miatt a templomudvarokra őrséget állítottak, mint azt Flaviustól tudjuk. Kajafás főpap jól számított, mikor azt remélte, hogy a helytartó lecsap arra a vándorprédikátorra, aki nyugtalanságot támaszt a népben. Ez megfelelt a rómaiak szokásos eljárásának.

Júdea forrongott, mióta Róma tartományi igazgatás alá vonta. Provinciái megszervezéséhez Róma mindig is szívesen használta fel a honi arisztokráciát. Ez nem volt ellenére a zsidó felső politikai réteg akaratának sem. A nép ellenállása akkor növekedett, mikor be-

vezették a földadót, a tributum soli-t és a fejadót, a tributum capitis-t. Az évi egy dénár fejadó sértette azt a törvényt, mely úgy szólt, hogy Istenén kívül más úrnak senki meg ne hajoljon. A Róma-barát főpapok hiába próbálkoztak a békítéssel, ezért aztán Róma akár évente lecserélte őket. Kajafás főpap 20 éves tisztségviselése azt mutatja, hogy vele a helytartók elégedettek lehettek, ha működését ilyen hosszú ideig engedélyezték.

A fejadó súlyos terhet jelentett a lakosságnak, különösen rossz termés esetén nem enyhült a feszültség. Újabb és újabb mozgalmak támadtak Róma ellen, olykor a banditizmus határait is súrolva. Flavius megemlíti, hogy „Júdeában gyakori volt a fosztogatás, a nép vaktában fölcsapott egy-egy királyi névvel kérkedő és a közösség kárára hadba vonuló vezér hívének: ezek a csapatok a rómaiaknak csak kevés kárt okoztak, honfitársaikat viszont halomra öldösték." (Ilyen „király" lehetett Barabbás is, a lator.)

A farizeusok már korábban is csapdát állítottak Jézusnak, hogy a rómaiak kezére adhassák.

Azt fürkészték, hogy szerinte szabad-e a császárnak adót fizetni. Abban bíztak, hogy ő is ki akarja használni a tributum capitis okozta zúgolódást. Az írásos vádat sem az evangélisták, sem szavahihető tanúik nem olvashatták. De azt megtudni még a keresztre függesztett feliratot sem volt szükséges, mindenki tudta, aki látta Jézust megkötözve és ismerte Júdea politikai viszonyait, hogy nincs olyan római helytartó, aki tartománya vallási viszályaival törődne, hacsak azok nem fenyegetik a közrendet.

A felségárulás vádját ki kellett vizsgálnia Pilátusnak. Tudnia kellett, mekkora körben hatottak Jézus tanai. Személyes biztonsága is múlhatott ezen, nemcsak a provinciáé. Az evangéliumok bemutatják, mekkora gondossággal járt el Pilátus, mikor a főpapok vádjának megalapozottságát firtatta. A szinoptikusoknál kétszer, János szerint háromszor is vallatja Jézust. Ez a szívósság beleillik hivatali munkásságáról történeti források alapján alkotott képbe. Az evangéliumokból kicseng a római jog iránti tisztelet. Pilátusnak tapasztalatai alapján azonnal látnia kellett, hogy a Jézus elleni politikai vád alaptalan. Ebben a Pilátus mellett ülő törvénytudó konzílium tagjai is egy véleményen voltak. Lukácsnál Heródes Antipas, Galilea tetrarchája, Jézus tartományi ura tudatja Pilátussal Jézus ártatlan voltát, Máténál Pilátus feleségének kérése erősíti meg ebben. Bármelyik adószedője az államnak, akikkel Jézus sűrűn találkozott, ugyancsak megerősíthette volna, hogy Jézus lojális alattvalója a császárnak, a fejadót sem helyteleníti, sőt egyszer inkább elszaladt a tömeg elől, mikor az királyává akarta tenni az egyik kenyérszaporítás alkalmával. Pilátus „tudja vala, hogy irigységből adták őt kezébe a főpapok." Ismerős lehetett ez. Josephus Flavius írja magáról: „ Harmincéves lehettem, olyan korú, amelyben még annak is nehéz az irigység szülte hamis vádaskodást kerülnie, aki különben sosem álnok..."

Jézus harminchárom éves.

Pilátus el akarta bocsátani Jézust. Az ókorban nem ritka, hogy az egyik peres fél megnyeri magának a tömeget és úgy fordít a dolgok állásán. A császárok többször figyelmeztették is helytartóikat, ne nagyon engedjenek ennek a gyakorlatnak. Vajon itt is a nép tüntető fellépése döntött? Az egész per megítélése állhat ezen. Több ellenérv van ez ellen. Az első Jézus három jövendölése kínszenvedéséről. Az első szerint a vének, főpapok és írástudók fogják Jézust megkínozni és megölni. A második általában és szójátékszerűen szól: az Ember Fiát emberek kezére fogják adni, s azok megölik. A harmadik közvetlenül a passió előtt hangzik el: Jézust a főpapok kezére fogják adni, azok halálra ítélik, átadják a pogányoknak, hogy ők kínozzák és öljék meg. Ezek a mondatok nem szólnak a nép bűnösségéről.

A második ellenérv: a keresztény gyülekezet terjeszkedésével a hagyomány szerint mind gyakoribb lett a vád, hogy Jeruzsálem népe is felelős Jézus haláláért. Márk még a tömeg egyes számával (okhlasz) él, Máté már többes számmal jelöli a bíróság elé sereglő tömeget (okhlai), Lukács ezt a nép (laosz) szóval váltogatja. János leírásában a tömeg szó nem fordul elő, ő a nép helyett az etnikum nevével él. Ezek a részletek azonban meglehetősen ellentmondásosak, zavarosak. Nyilvános lehetett-e egyáltalán a tárgyalás?

Márk ezzel kapcsolatban nem beszél egyértelműen. Máténál Pilátus ítélőszékén ül, amikor megkapja felesége üzenetét, hogy ne foglalkozzon többet Jézussal, Máténál nyilvánosan mossa kezeit is. De mindkét epizód utólagos ékítmény. János hangsúlyozza, hogy a vádlók nem lépnek a bírói terembe. Pilátus jön ki többször a nyilvánosság elé. A tér, a bírói emelvény följegyzése nem több, mint régészeti adat. A legrégebbi hagyomány szerint a per elejétől végig a pretórium épületében zajlik, Jézust ott ostorozzák meg. Ha a tárgyalás nyilvános lett volna, a kinvallatás is nyilvánosan zajlott volna. (Tacitus) A nem nyilvános megkínzatás leírása éppen azért, mert az evangélistáknak fontos volt a nyilvánosság részvétele, kizárt dolog, hogy törekvésük ellenére csak kitaláció lenne. Ellenkezőleg, része a megőrzött tényanyagnak. Lukács, aki elődeinél alaposabban ismeri a római világot, egyenesen kihagyja ezt az epizódot, és elkerüli az elbeszélés ellentmondásosságát, mely Márknál és Máténál fellelhető a nyilvános kihallgatásról és zárt szobában való kínzásról beszélve. A római perrend ilyen keverék megoldást nem ismert. Pilátus eljárása helyszíni cognitio de plano volt, azaz ő határozhatta meg a helyszínét.

A főpapság kerülni akarta a feltűnést, tehát szívesen egyezett bele a pretóriumban tartott tárgyalásba. A húsvét körüli gyülékony hangulat Jeruzsálemben szintén a nyilvánosság kizárását sugallta. Felségsértési pereket Rómában is zártkörűen volt szokás tárgyalni. Csak ritkán, példastatuálás esetén vonták be a nyilvánosságot, mint például mikor Heródes összeesküvőket végeztetett ki királyi várában (Flavius). Ehhez azonban Jeruzsálem túl robbanásveszélyes volt.

Harmadsorban olyan esetekről szól a hagyomány, amikor a tömeg húsvéti amnesztiában jogerősen elítélteket szabadított meg. De miért állt volna a helytartó a tömeg elé a bírói ítélet meghozatala előtt, főleg olyankor, mikor ő maga meggyőződött a vádlott ártatlanságáról, s tervezi szabadon bocsátását.

Pilátus pedig állítólag ezt tette. Lukács annyira furcsállhatja ezt, hogy nem említi az amnesztiát. Ellenben Pilátus nála kétszer is kihirdeti, hogy Jézust csak megfenyíteni akarja. Igaz, ő nem említi Jézus megostorozását sem, és némileg ellentmondásos, hogy miért is akarja Pilátus megfenyíteni őt, ha ártatlannak véli, valószínű, nem akart Lukács sem túlságosan eltávolodni elődei leírásától.

Pilátus tényleg ez a jellemtelen fráter, akit a tömeg eltéríthet szándékától? Poncius Pilátus praefectus volt. Szenátori méltóságú helytartóként főbírói tisztet is gyakorolt, akár főbenjáró bűnökben is. Római polgároknál álló légiók fölött nem, csak területi segédcsapatok fölött rendelkezhetett. Ezek Júdeában főleg görögökből és szamaritánusokból álltak, a zsidókat vallásukra való tekintettel még Caesar mentesítette a katonai szolgálat alól. A tartományi igazgatás hétköznapjait a törvényi szabályozáson túl mindig meghatározta a helytartó személye is.

Pilátus a hadseregben csinált karriert. Pályafutásának csúcsa a praefectusi méltóság lehetett. A pályázónak 400.000 sestertius vagyonnal kellett rendelkezni. Neve elárulta, nem tartozott Róma városának szenátori nemesei közé. Az oszk nevű Pontius család ősi fészke Samnium volt. Tiberius személyében olyan katonaembert küldött Júdeába, aki mindig a római érdeket képviselte, és kész volt azt a zsidó érzékenységgel szemben is érvényre juttatni. 36-ban felmentették. Ez bizonyítja, hogy nem tartozott a császár legjobb emberei közé. Merevsége valószínű,

más provinciákban kevesebb panaszt váltott volna ki, mint épp Júdeában.
Felháborodást keltett, hogy cohorsait hadi jelvények alatt vonultatta be Jeruzsálembe. Róma-szerte elterjedt szokás volt, hogy a csapattestek jelvényei között Augustus óta a császárokat és családtagjaikat ábrázoló imagines demonstrálták a római hatalmat. Csakhogy ez a zsidó képábrázolás tilalma miatt feszültséget keltett, s ő mindössze annyi kompromisszumra volt hajlandó, hogy éjidőn vonult be a városba, s letakartatta a jelvényeket. Meg akarta mutatni, hol a hatalom. Csak akkor engedett, mikor egyedül tömegmészárlás árán tudott volna rendet teremteni.
Akkor sem járt el másképp, mikor a Tiberiust istenítő aranytáblácskák felállítása után törtek ki zavargások, és félő volt, hogy átterjednek a szomszédos tartományokra is.
Szemére szokták hányni, hogy személyes haszonra törekedett. Bár ebben nem tett egyebet, mint hasonszőrű kollégái szerte a birodalomban. Évi jövedelme 200.000 sestertius lehetett. A császár csak akkor rendelt el ilyen esetben utólagos pert, ha a túlkapások a tartomány anyagi romlásához vezettek. Lemondatásának oka sem ez volt, nem is a zsidó hagyományok megsértése, korrupt adópraktika volt, hanem mikor egy népmozgalom leverésekor nagyobb számú foglyot végeztetett ki bírói ítélet nélkül, és maga ellen ingerelte a nemességet és köznépet is.
Jézus ügye az előzőeknek fényében nem lehetett súlyos jelentőségű Pilátus szemében. Legkevésbé sem lehetett volna megzsarolni a perben. A per történeti végkifejletében nem lehetett szerepe a zsidó népnek. A helytartó olyan férfiúként jelenik meg, aki inkább gyakorolta a véres végletekig a római jogot, mintsem olcsó kompromisszumra hajlott volna. Mi volt akkor a kivégzés oka?
Térjünk vissza Jézus és Pilátus párbeszédére.
Pilátus perrendi gyakorlat szerint kérdés formában közli a vádat: „Te vagy-e a zsidók királya?" Jézus felel: „Te mondod." Többértelmű válasz. Lehet körülírt igen, lehet annak megkerülése. János még megtoldja ama kijelentésével, hogy az ő országa nem e világból való. Találóbb a szinoptikusok állítása, hogy Jézus netán csak hallgatott. Pilátus nem tudja rávenni, hogy nyilatkozzék.
A kihallgatás a vitapárbeszédek alapsémájára szorítkozik. Jézusnak ebben nagy gyakorlata van. A cselt vető kérdésekre meglepő, elbizonytalanító vagy felbosszantó válaszokat ad. Nem lehetett ehhez fültanú. Aki ismerte Jézust, csak ilyen kihallgatásra számíthatott. Márk és Máté szerint Pilátus „csodálkozék". Valójában Jézus magatartása a helytartóval való ellenszegülésnek, contumaciának minősült. Ha a vádlott nem felel a bíró kérdésére, ezt a cselekményt követi el. Tartományi lakosokat, vagyis nem római polgárokat ezért halálra lehetett ítélni. Még a szelíd Plinius is megtette ezt Bithyniában 112 táján mint helytartó. Keresztény vádlottakat szólított fel hitük megtagadására. Örömest szélnek eresztette volna őket, de egy kis csoport hallgatásba burkolózott, ezért kénytelen-kelletlen kivégeztette, keresztre feszíttette őket. A vád ellenük contumancia volt, az eredeti vád, kereszténységük már nem számított. Plinius így írt Traianus császárnak erről: „Nem volt kétségem afelől, hogy makacsságukért és hajlíthatatlan ellenszegülésükért mindenképpen bűnhődniük kell, valljanak bár akármilyen hitet." És a császár helyesel, mert contumacia a helytartó ellen egyben contumacia a császárral szemben is. Itt a magyarázat!
Jézus nem tanúsított együttműködési készséget a bírósággal, kimerítette a contumacia bűncselekményét. Enyhébb büntetése a testi fenyítés volt, de Jézus az enyhítés tényét is eljátszotta, mikor megostorozása alatt is hallgatott.
Érdekes, hogy nincs szabályszerűen kihirdetett halálos ítélet a perben. Helyesen, hiszen a büntetőügy átváltozott polgárfegyelmi ügygyé. Ennek lezárására elegendő, hogy: „Vezessék el!"
Ezt a végkimenetelt sugallja az is, hogy az eljárás nagyon gyorsan zajlott le. Márk szerint a hat órakor Pilátus kezére adott Jézust kilenckor más keresztre feszítik. János hatodik órában zárja le az eljárást. A tolmácsolás, a megostorozás, a keresztút mind lerövidítik az időt, az állítólagos vitára a tömeggel mikor lett volna mód?

Harmadsorban a Megfeszített testét még aznap kiadatja Pilátus a szinhedrion nemesi rendű tagjának, hogy eltemesse. Felségsértési perekben ezt meg szokták tagadni. Az ellenszegülést nem kell halálon túl is üldözni.
A passióleírásban az egyetlen írásos bizonyíték a Jézus feje fölé kifüggesztett felirat. "És a feliratra az ellene emelt vád iratott." Az aitia szót Luther óta véteknek fordítják, de jelentése lehet kárhoztatás is. Márk nem írja, hol helyezték el a feliratot. Máté, Lukács és János utóbb következtetnek rá. Szemük előtt lebeghetett más keresztrefeszítések példája, hiszen ezek igen gyakoriak voltak. Lehet, Márk mégsem erre gondolt. Szokás volt, hogy a nyilvánosan végrehajtott büntetések esetén a menetben egy titulust, egy feliratot vittek rúdon, ez megnevezte a bűnös bűnét. Erre gondolhatott Márk. A vétkes szégyenét fokozták ezzel. A katonák parkodtak is ezt megtenni. Pilátus döntésének jogi alapjához ennek már nem sok köze lehetett. A csúfolódás eleme található benne. Egyedül János értelmezi úgy, hogy a felirat hivatalos színezetet nyer. „Amit írtam, megírtam" - mondja Pilátus.

A pernek ez a leírása új értelmezést nyerhet, jóváteheti a népet ért igazságtalan vádat. Módot adhat a nagy világvallások közeledésének gyakorlatához. S bár lehet, hogy Jézus megfeszíttetésének jogi alapja Jézus contumaciája volt, mindez nem csökkenti a passió vallási jelentőségét, az emberiség kultúrtörténete egyik legszebb fejezetének értékét. Hogy miért hallgatott, az ő titka volt. A hagyomány úgy tartja, harmadnap válaszolt.

Klaus Rosen: Róma és a zsidók Jézus perében c. műve nyomán lejegyezte:

Szász Kata

Lexikon:
praefectus: római tartomány helytartója
Tacitus, Publius Cornelius (55k.-120k.): római történetíró, politikus, praetor (88), consul (97), Asia helytartója
Josephus Flavius (37k.-100k.): zsidó történetíró, Galileában a zsidó felkelés egyik vezetője, de átáll a rómaiakhoz; Vesparianus és Titus császár kegyence
passió: Jézus életének a jeruzsálemi úthoz kötődő utolsó szakasza; virágvasárnap eseményeivel kezdődik, a kereszthalállal zárul
szinoptikusok: „egybenézők"; Máté, Márk és Lukács evangélistákat nevezik így
pészach: a zsidó húsvét
szinhedrion: zsidó tanács

Az előző számban feltett kérdésre válasz nem érkezett.
A pontos felelet így hangzik: Az egyház egyetlen egy embert sem kínzatott meg, nem végeztetett ki. A bűnösségről ítélkezett, majd a vádlottat átadta a világi hatóságoknak. Ők végezték el a munka további részét.

Amúgy újabb kérdést most nem teszek föl. Megsértődtem. Ahh.

Sz.K.

PÁLYÁZAT

Alkotói verseny diákújságírók számára
(Kódszám: 779/3)

A verseny célja:
A fiatal, tehetséges diákújságírók szakmai fejlődésének elősegítése, és a versenyen keresztül az iskolai nyilvánosság fejlesztése.

A verseny témái:
Az iskola belső világa, az iskola és környezetének kapcsolata, a diákélet eseményei, sajátos helyzetei és jellemző konfliktusai. Ezen belül a versenyző maga választja ki azt a témát, amiről írni fog, illetve amit a karikatúrában vagy videofilmen ábrázolni szeretne.

A verseny kategóriái:
I. A 10-15 éves (a közoktatás 5-8. évfolyama) diákújságírók versenye
II. A 15-19 éves (a közoktatás 9-12. évfolyama) diákújságírók versenye
Mindkét kategóriában a következő műfajokban lehet pályaművet beadni: riport, publicisztika, karikatúra (rajz).
Egy-egy mű terjedelme nem haladhatja meg a 4 gépelt oldalt, rajz esetén legfeljebb 4 darab rajzot lehet beküldeni.
III. A 10-19 éves videofilm készítő diákok versenye
Versenyezni lehet riportfilmmel, képes publicisztikával és egyperces tudósítással. Egy-egy film maximum 5 perces lehet (az egyperces tudósítás természetesen 1 perc).

A verseny díjai:
Országos médiában való megjelenés, újságírótáborban való részvétel, pénzjutalom, könyvjutalom, egyéb.

A pályázat követelményei:
Az űrlaphoz csatolni kell a pályaművet.
Pályázni csak eredeti művel lehet, az előzetes korábbi megjelenés nem akadály.

Beküldési határidő: 1999. április 20.
A pályázati döntésekről szóló értesítés várható határideje: 1999. június 10.

A magyar háziverseny decemberi fordulója

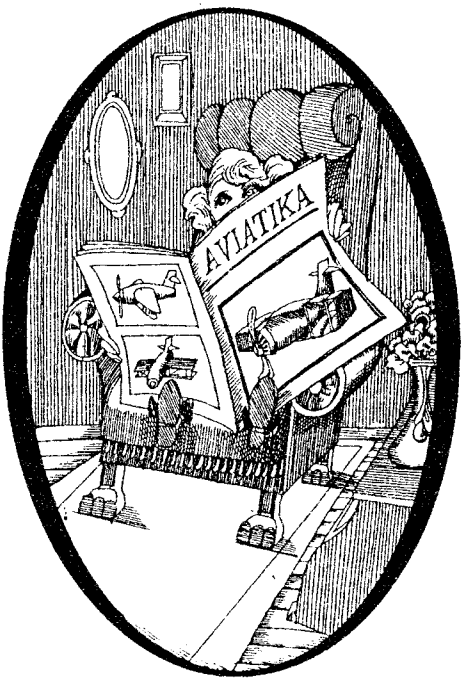

1. Melyik stílus neve jelenti azt, hogy:
   nyakatekert okoskodás
   újjászületés
   regényesség
   kagyló?

2. Állítsd megjelenésük időrendjébe az alábbi köteteket!
   József Attila: Nagyon fáj
   Radnóti Miklós: Ikrek hava
   Ady Endre: Új versek

3. Mi a falanszter? Kinek a művében található itt játszódó szín?

4. Mi az utópia? Sorolj fel három utopisztikus regényt!

5. Minek a jelképe a Janus-arc?

6. Mi az aforizma?

7. Mi a közös az alábbi szavak eredetében?
   kéz, láb, könyök, szem, homlok

8. Ki Merlin?

9. Ki Vlagyimir Viszockij?

10. Ki Hobo?

11. Mi köze Merlinnek, Viszockijnak és Hobónak egymáshoz?

12. Ki rendezte az alábbi filmeket?
    A hetedik pecsét
    Suttogások és sikolyok
    Jelenetek egy házasságból

13. Melyik híres színház felújított épülete látható a képen?

14. Sorolj fel három drámaírót, akik abban az időben és abban az országban alkottak, ahol ez a színház állt!

15. Sorolj föl három azonos vezetéknevű, de eltérő utónevű írót vagy költőt! Tüntesd fel, ki közülük rokon, ki névrokon!

16. A következő írók, költők nem eredeti nevükön lettek híresek, hanem írói álnevet vettek föl. Mi volt az igazi nevük?

Gorkij
Moliére
Mark Twain
Csáth Géza
Villon

17. Kinek a festménye látható a képen?

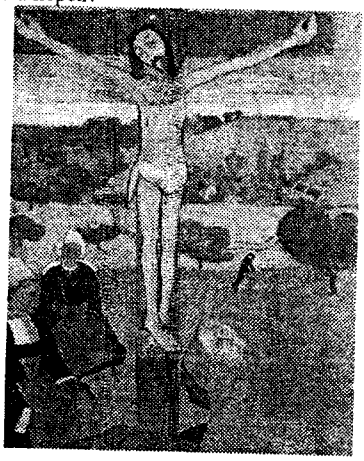

. Hogyan kapcsolódik a fenyőfa az európai karácsonyi ünnepkörhöz?

. Hány szimfóniát komponált Gustav Mahler?

. Mit tartalmazott Pandora szelencéje?

Leadási határidő: 1998 utolsó tanítási napja, dec. 18. péntek (Tolerancia-nap)

Az előző kérdéssor megfejtései az iskolai hálózaton olvashatók!
Akik jelest kaptak:

Borvári Lili, PsychO
Csizmár Panna, Szmar10
Hann Péter, matematikatanár
Horváth Balázs, elsőÁ
Kardos Eszter, Szmar10
Ökrös Eszter, Munkásosztály
Rádi Zsuzsanna, Munkásosztály
Spangli Sándor polgári szolgálatos
Szalai Gergely, elsőÁ

A fejtörést, szörfölést, lexikonlapozgatást és boldog ünnepeket kívánok!

Ferenczfalvi

KÖRTEMANÓ KARÁCSONYA

A készülődés apró neszei törték meg a kert délutáni csöndjét. Körtemanó az ablaknál állva jól hallhatta a habverő szapora csattogását és biztos volt benne, hogy Szilva kisasszonynál racsostetejű szilvaslepény sül, és most készül tetejére a fényes cukorhab. Az Almáék kéményéből bodorodó füst ugyan nem árult el semmit, de Körtemanó képzeletében sorra felvillant a porcukorral hintett almás pite, a dúsan töltött, hártyavékony tésztájú ropogós almás rétes és a fahéj illatú almatorta képe. Nagyot nyelt, s mert a Ribizlimanók felől hallatszó mozsárcsengés okát semmiképp sem tudta kitalálni, sóhajtva visszafordult és becsukta az ablakot. Ideje, hogy ő is hozzáfogjon a készülődéshez...

A manók ugyanis minden évben kétszer, Karácsony estéjén és a nyári Tűzgyújtás éjszakáján vendégségbe mentek Diómanóhoz. Diómanó a kert végében álló százéves diófában lakott, de azt mesélték róla, hogy már abba is öregen költözött be. Különös lakása volt, a manók, ha mind összegyűltek is nála, kényelmesen elfértek valamennyien, pedig a kertben jóval nagyobb hely kellett, ha letelepedtek.

A vendégségbe nem illett üres kézzel menni, és Körtemanó újabbat sóhajtva vette szemügyre a kamrapolcokat. Végtelenül hálás volt a harkálynak, amikor az még régen kifúrta-faragta-véste számára ezt a lakhelyet, de sohasem értette, minek az a sok mély polc, amikor őnála alig-alig árválkodott rajtuk valami is... A szemle végére kiderült, hogy legfeljebb linzertésztára telik. Ízesítésül szórhatna rá ugyan némi darált diót, de a Diómanó szokásos diószpiskóta-tortája mellett hiábavaló erőlködés lenne.

Előkereste hát inkább a kiszúrómintákat - azokból bezzeg milyen sokféle volt! - és a vékonyra nyújtott tésztából napot, holdat, csillagokat, margaréta- és tulipánmintákat formázott. A tűzhely egyúttal a kályha is volt, így a sütő mindig meleg volt ugyan, de leginkább egy fazék víz melegedett benne. Körtemanó most rácsukta a sütő ajtaját a tésztára, aztán lámpát gyújtott. Gyorsan sötétedett, és a feltámadó szél meg-megzörgette az ajtót-ablakot. Talán ezért is nem figyelt fel az első halk kocogtatásra. A második, még mindig csendes kopogtatásra azonban felkapta a fejét. Meg is ijedt, hiszen bentről, a fény felől nézve az ablak üvege mögött hosszú csőr és karmos lábak látszottak csak.

Időbe telt, amíg felismerte a fenyőfán lakó feketerigót.

- Bocsáss meg, hogy zavarlak, de egyedül Tőled szűrődött ki fény - mondta a rigó Körtemanónak, miközben a résnyire nyitott ablakon jeges szél zúdult be a szobába.

Egyedül én nem faragtam ki nyáron az ablakra fatáblákat - gondolta magában Körtemanó, de most is úgy érezte, az áthűsölt, elbámészkodott nyári délutánokért nem is olyan nagy ár a hűlő szoba.

- Kerülj az ajtó felől! - mondta. A rigó az ajtóban is zavartan toporgott.

- Tulajdonképpen azért zavarlak, mert gondoltam, hogy zavarhatlak, ha...

Körtemanó szeme lassan hozzászokott a sötéthez és meglátta a távolabbi ágon kapaszkodó árnyat: egy másik rigót.

- Tudod - vágott bele az első - kidöntötték a fát, ahol lakott. Három napja velem van, de éhes, és a kertész is egyre ritkábban tesz ki ennivalót.

- Gyertek hát be gyorsan! - mondta Körtemanó. - Szökik a meleg, pedig rátok fér!

A tűzhely felől a sülő sütemény finom illata áradt.

- Már tudom is, mit adok - mondta a Körtemanó. - Ezt ugyan az esti összejövetelre sütöttem, de ki veszi észre, ha egy-kettővel kevesebb? Ennek a holdacskának úgyis túlpirult az egyik szarva, ez a napocska pedig inkább paca alakú... Csipegessetek bátran - kínálta a rigókat.

Apró szárnyak suhogása: cinkék érkeztek az ablak elé. Ketten jöttek, hárman voltak, négyen lettek, s mire Körtemanó beterelte és ágyra ültette őket, olyan szorosan voltak, hogy egy szúnyog se fért volna el köztük. A manó pedig újabb és újabb süteményeken fedezett fel valami hibát és törte a morzsát a sok éhes csőr elé... A szél meg-megrázta az ablakot, de mert nem figyeltek rá, mély harangkondulást sodort magával: bimm-bamm... A mada-

rak egymásra néztek, aztán a süteményes tálcára: egyetlen csillagforma sütemény maradt a sok napocskából-holdacskából, a sok margarétából-tulipánból

Körtemanó félszeg mosollyal tárta szét a kezeit:

- Nekem most már mennem kell, de ti csak maradjatok. Én nem jövök meg, csak éjfél után, s rátok igazán rátok fér egy kis melegedés - a tálcára nézett: - még süteményt is tudok vinni. Egyet, a Diómanónak . A többiek úgysem fogadták volna el mosolygás nélkül, hogy én csak linzert sütök...

Selyempapírt vett elő, begöngyölte a süteményt, óvatosan a zsebébe csúsztatta és utnak indult. Diómanó ajtaja mögül zsongó beszélgetés szűrődött ki, s egy rövid pillanatig Mogyorócska vidám nevetése. Körtemanó kopogott, s az ajtó magától nyílt talán, mindenesetre hamarosan a terem közepén találta magát , ahol a többiek már a Karácsonyfát díszítették. Csillogó díszek és tarka szalagok, forgó, villogó gömbök és színes csokorrá kötött masnik pompáztak a fán, hófehér gyertyák az ágvégeken, s számtalan rejtelmes ajándékdoboz a fa törzse körül. Egyedül a fa csúcsáról hiányzott még egy dísz, s a manók versengve ajánlták saját díszeiket Diómanónak.

- Egy kékeslila masni lenne a legszebb - mondta Szilva kisasszony és már nyújtotta is a csokorra kötött szalagot.

- Inkább egy cirmos piros gömb - mondta a kerekképű Almamanó.

- Talán egy halványzöld csúcs - kísérletezett Mandulamanó felesége.

Diómanó sorra felpróbálta a felajánlott díszeket, de aztán csak a fejét rázta.

- Nem, nem, egyik sem az igazi!

- Nekem - kezdte Körtemanó és a hirtelen támadt csendben alig hallhatóan fejezte be - van egy csillagom.

Kicsomagolta a süteményt. Furcsán keménynek érezte, mintha napok óta száradt volna. Nem is világossárga volt, mint a linzerek, hanem egy kicsit - Körtemanó rámeredt, mintha nem is az ő süteménye lenne -, igen, egy kicsit aranyló. S ahogy feljebb és feljebb emelkedett a fa csúcsáig, sugárzó fénye egyre erősebb lett. Mikor Diómanó feltette az ág hegyére, minden segítség nélkül ott maradt. Aranyló fénye betöltötte a helyiséget, különös, sajátos színeket villantott fel a manók díszein. Ott tükröződött a megilletődött szemekben, mert a manók - ritkán esik ilyen! - szokatlan csendben álltak egy pillanatig. Aztán Mogyorócska újra felkacagott és tapsolt hozzá:

- Jaj, de szép, de gyönyörű!

- A csend tovarebbent, s a manók egymás szavába vágva dicsérték Körtemanó ötletességét, ügyességét. Versengve kínálták a terített asztalról, ahol ott pompázott a cukorhab-díszes szilvaslepény, a piskótakönnyűségű dióstorta , Almáék újdonsága, a sűrű almakrémmel töltött palacsinta, s fény derült a mozsárcsengés okára is: a ribizlimanók karamellcukrot törtek porrá legújabb zselés süteményükhöz. Diómanó ezalatt kedvenc karosszékébe telepedve nézte a beszélgető csoportokat, s a tekintete újra és újra visszatért Körtemanóra, ilyenkor mintegy maga-magának bólintott és elmosolyodott.

Bimm-bamm! A harangszó, pedig nem is az ablakon szűrődött át, távoli volt és mégis tisztán hallották.

- Éjfél van - állt fel Diómanó -, ideje, hogy pihenőre térjetek, de előtte még átadom az ajándékaimat...

A manók gyakran és mindenfélét cserebéreltek egymás között és sokszor sok mindent kér-

tek-adtak kölcsön, de ajándékot egymásnak sohasem készítettek. Maguk sem tudták, hogy is alakult így, de igazi ajándékot csak Diómanótól és csak ilyenkor szoktak kapni. Ezek az ajándékok azonban mélyen rejtegetett, titkos kívánságokat elégítettek ki, mintha jobban ismerte volna őket, mint más a tenyerét. Most is csupa halk "oh" és lelkendező "áh" hangzott el, ahogy a búcsuzók bepillantottak a díszes csomagolópapírok mögé . . .

Az ajtó a sötét éjszakára nyílt, és az éj elnyelte Szilva kisasszonyt és mogorva nagybátyját, Almáékat, a ribizlimanók népes seregét, s el a többieket, mind. Fogytak és elfogytak a csomagok, dobozok mind, s Körtemanó egyedül maradva az asztal sarkánál jobban szorongott, mint amikor belépett. Látta, hogy órá nem vár ajándék, s biztos volt benne, hogy Diómanó észrevette: tálca és kosár nélkül érkezett. Még csöpp hálát is érzett, hogy így külön és nem a többiek előtt teszi majd szóvá.

Diómanó hozzálépett és átkarolta a vállát.

- Nem tudok mit adni, mert neked nincsenek titkos vágyaid, rejtegetett álmaid. A nyárban nem panaszkodsz a forróságra, télen nem zúgolódsz a hideg széli miatt. Elfogadod a szűkös ételt, és ajándékozol, ha bőséged van. Ma este is éppen Te adtál igazi ajándékot mindannyiunknak. Nem teszek mást, csak visszaadom azt, ami úgyis a Tiéd - azzal felnyúlt és levette a fa csúcsáról a csillagot és Körtemanó tenyerébe tette. Súlyos volt, fénylő aranyszínű és mintha egy kicsit meleg is. Körtemanó visszacsomagolta a selyempapírba és úgy tette zsebre. Óvatosan mászott le a diófa törzsén és sietve indult haza.

Szobácskájában a megrakott tűzhely fénye fogadta, a madarak valamikor elmentek. Tisztaság, rend volt, az ágy megvetve. Körtemanó lehuppant az ágyra. Hihetetlen - suttogta maga elé, ahogy végiggondolta az estét. Elhevert, majd rémülten pattant föl: valami roppanva tört össze a zsebében. Reszkető kézzel vette elő a csomagocskát és kibontotta. A selyempapírban morzsányi darabokra törött csillag formájú lingertészta volt. Körtemanó nézte-nézte, aztán az asztalra simította a selyempapírt és összeillesztette a darabkákat. Elmosolyodott: Még holnap is lesz mit adni a madaraknak!

Így aludt el, mosolyogva.

Mindenkinek Szeretetteljes Békés Boldog Karácsonyt és Boldogabb Új Esztendőt Kívánok!

VisMajor

POLI KÖNYVKLUB

20 % MEGTAKARÍTÁS!

KARÁCSONYI AJÁNDÉKKÖNYVEITEKET RENDELJÉTEK MEG A KÖNYVKLUBTÓL!

TISZTELT SZÜLŐK!
ÖNÖK IS HASZNÁLJÁK KI A KÖNYVKLUB ADTA LEHETŐSÉGEKET!
MEGRENDELÉSEIKET VÁRJA

BÁGYI LÁSZLÓ

20 % MEGTAKARÍTÁS!

A Mikulás szánját rénszarvas húzza, de honnan való a rénszarvas?

Kezdetben volt az Asszony és a Férfi, és kívülük senki és semmi nem járkált, úszkált, röpködött a világon, mígnem egy napon az Asszony mély vermet ásott a földbe, és halászni kezdett benne. Sorban egymás után kihúzogatta az összes állatokat, és a legutolsó, amit kihúzott a veremből, a rénszarvas volt. Ekkor Kaila, az Ég Istene elmondta az Asszonynak, hogy a legislegnagyobb ajándék mindenek között a rénszarvas, mert a rénszarvas lesz az ember tápláléka.
Ekkor az Asszony szabadon bocsátotta a rénszarvast, és magparancsolta neki, hogy menjen ki a földekre és sokasodjék, és a rénszarvas engedelmeskedett az Asszony szavának, és nemsokára telis tele volt a föld rénszarvassal, így azután az Asszony fiai szerencsével vadásztak, volt mit enniök, volt mibe öltözniök, volt jó bőrsátruk, amiben lakhattak, és mindez a rénszarvasból.
Ámde az Asszony fiai csupán a nagy, kövér rénszarvasokra vadásztak, a gyengéjét, az apraját, a betegjét nem szerették elejteni, mert azok ennivalónak nem voltak jók, meg a bőrük sem volt elég alkalmatos. És így, idő múltával az történt, hogy több gyenge és beteg rénszarvas volt, mint ahány erős és kövér, és amikor a fiúk látták ezt, megrémültek, és elpanaszolták az Asszonynak.
Ekkor az Asszony varázslatba fogott, Kailához fordult, és azt mondotta neki: "Nem jó a te munkád, mert lám, a rénszarvasok gyengék lettek, meg betegek, és ha mi eszünk belőlük, bizony mi is gyengék, meg betegek leszünk."
Kaila hallotta ezt, és így szólt az Asszonyhoz: "Az én munkám jó munka. Szólok majd Amaroknak (a Farkasistennek), ő pedig szól gyermekeinek, hogy egyék meg a beteg, a gyenge, az apró rénszarvasokat, és akkor a föld megmarad a kövér meg erős rénszarvasoknak."
És így történt, és emiatt egy a farkas meg a rénszarvas - mert a rénszarvas táplálja a farkast, de a farkas tartja meg jó erőben a rénszarvasokat.

Farley Mowat: Ne féljünk a farkastól!
Fordította: Sárközy Elga
harmadik kiadás, Cicero, 1997
Kapható a Politechnikum könyvklubjában
Bágyi Lászlónál

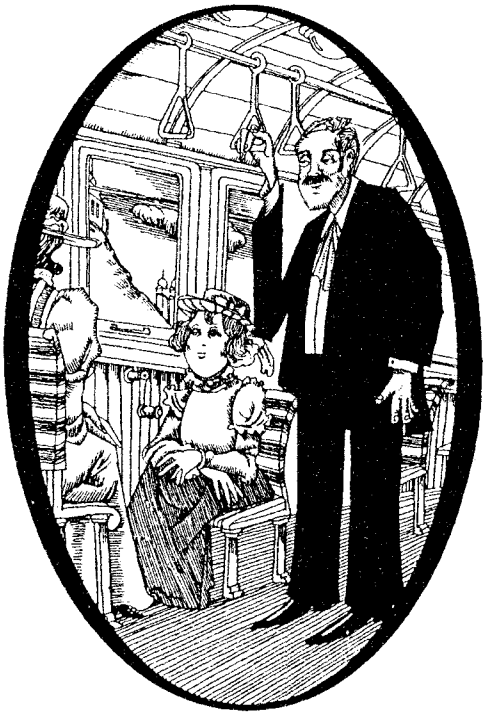

A pedagógia és a történelem

Amikor közeledett a karácsonyi szünidő, a gyerekek - osztályfőnöknőjük javaslatára - elhatározták, hogy az utolsó napon megajándékozzák egymást. Úgy gondolták, mindenki behoz valami kis izét (nem az érték számít), és majd kisorsolják, ki mit kap. Ez majdnem olyan, mintha mindenki mindenkinek adna, és mindenkitől kapna is.

Eljött az utolsó tanítási nap. A tanárok már nem feleltettek, beszélgettek a diákokkal. Ki hol tölti a szünidőt, ki marad Pesten, ki utazik vidékre - egyszóval kellemes volt a hangulat.

Az utolsó óra az osztályfőnöké, ekkorra tervezték az ajándékozást. A szünetben mindnyájan a tanári asztalra terített, piros abrosz alá dugták, amit hoztak. Egész kis domb emelkedett már. Ezenkívül mindenkinek a nevét ráírták egy cédulára, s azokat egy sapkába dobták. Jól összekeverték, és várták a tanárnőt.

Nem sokkal csöngetés után meg is érkezett. Felment a katedrára. Mosolyogva szemlélte az előkészületeket, szemüvegét levéve bólintott, majd ő is a terítő alá csúsztatott egy kis csomagot.

- Igen! . dünnyögte. Újra levette szemüvegét, és törölgetni kezdte. - Már a régi rómaiak és szívesen meglepték egymást ajándékokkal. Az ajándékozás tehát igen régi szokás. A Forum Romanumon összetalálkozó polgárok gyakran kis csecsebecsékkel, apró használati tárgyakkal kedveskedtek egymásnak.

- Ez hosszú lesz! - gondolta nagyot sóhajtva Benedek, aki az utolsó padban ült. A gyerekek bánatosan hallgatták a tanárnőt, a terem megtelt a régi rómaiakkal, görögökkel és az ő szokásaikkal. Mély és átható unalom ülte meg a termet. Egyre nőtt a türelmetlenség. Karasó a szája szélét rágta.

- Most jól beszélek! - gondolta a tanárnő. - Ni, hogy figyelnek. Karasó még a száját is rágja izgalmában.

A tanárnő szeme előtt Demoszthenész jelent meg, de csak egy pillanatra. Utána arra gondolt, hogy női szónokokról nem tesznek említést sem a görög, sem a római történetírók. De közben már folytatta a gondolatsort az ajándékozásról, és hosszan fejtegette azt.

Néhányan az ablak felőli padsorban kínjukban pornográf rajzokat készítettek a körző hegyével a padra.

- És most valami szellemes befejezést! - gondolta a tanárnő, és Martialis vigyorgó arca villant fel agyában.

- Voltak egészen „furcsa" (ezt a szót erősen megnyomta) ajándékok is. Például a hadvezérek az ellenséges tisztek levágott fejét küldték ajándékba a császárnak.
Jelentős csend lett.

- Most pedig kezdjük el mi is az ajándékozást! - mondta a tanárnő. Lejött a katedráról, és a fűtőtestnek dőlve szemüvegét dörzsölgette.

Két gyerek ment ki az asztalhoz. Az egyik az asztal mögé állt, benyúlt a terítő alá, s ott megfogott valamit. A másik kihúzott egy cédulát a sapkából:

- Levelkó István!

Közben társa előhúzta azt, amit megfogott, és megmutatta az osztálynak. Egy kis fehér csomag volt.

Levelkó kijött, átvette, kinyitotta. Csokoládé.

A tanárnő mosolygott. Megismerte - ezt a csomagot ő hozta.

Az ajándékozás tovább folyt.

- Rüh György!

Rüh átvette az ajándékot. Egy koponya volt. Két szemürege sötétlett, állkapcsa bambán lefittyedt, a varratok környékén piszkossárga színű volt. A tanárnő úgy nézte, mint aki nem hisz a szem-

üvegének.

- Ki hozta ezt? - mordult az osztályra.

A középső padsorban lassan felállt egy fiú. Nem volt feje.

- Én.

Hallani lehetett a neoncsövek zümmögését.

- Nem szégyelled magad? - förmedt rá a tanárnő, és rámeresztette a szemeit. - Nem szégyelled? Ezt hoztad a társaidnak karácsonyra? Egy koponyát? Ki hallott már ilyet? Ilyen ízléstelenség! Gusztustalan! Ezt tanulod otthon? Szégyentelen. Küldd be a szüleidet a fogadóórámra! Megértetted?

- Bocsánatot kérek, de...

- Semmi de! Küldd be a szüleidet és kész! Leülhetsz! Így elrontani a szent karácsonyi ünnepet! Nem akarom, hogy a többiek bűnhődjenek miattad, de legszívesebben abbahagyatnám az egészet. Micsoda ízléstelenség! - a tanárnő nagyot fújt. (Mert mindezt egy szuszra mondta el.)

- Na, folytassátok! - intett végül, és visszaállt a fűtőtest mellé.

- Zornáczky Pál!

Zornáczky kiment. Neki is egy koponyát nyomtak a kezébe.

A tanárnő levegőért kapkodott. Egy percig nem tudott megszólalni a felháborodástól. Aztán az asztalhoz ugrott, és lerántotta róla a terítőt.

Az asztalon egy halom koponya hevert. Sárgák voltak, és egytől egyig vigyorogtak.

A tanárnő - kezében a terítővel - kirohant az osztályból. Kisvártatva visszatért az iskola igazgatójával.

Az igazgató felment a katedrára. Az asztalra támaszkodott. Összehúzta szemöldökét és krákogott.

- Kérem! Önök súlyosan vétettek a házirend tizenkettedik, tizenötödik és huszonegyedik paragrafusa ellen a mai napon. Mindamellett erkölcsi hitelüket is elvesztették jómagam és az egész tanári kar előtt.

Fiúk, megérte?

Fel tudják mérni, mennyire elítélendő, hogy maguk mindenből bohócságot, viccet csinálnak? Maguk előtt semmi se szent? Még az iskola házirendjét sem tartják tiszteletben?

Ez hosszú lesz! - gondolta nagyot sóhajtva Benedek, aki az utolsó padban ült.

És a harminckét fejetlen gyerek unottan hallgatta az igazgató megfontolt szavait.

Vámos Miklós írását az Előszó az ábécéhez című kötetben (Magvető Kiadó, Budapest, 1972) Hann Péter találta meg - készülve az osztályidőre.

A miskolci Teleki Tehetséggondozó Kollégium

verspályázatot hirdet

középiskolások számára Deákpoézis – 1999 címmel. A megmérettetésre maximum öt, még nem publikált szöveggel lehet nevezni. **A pályázati anyagot** gépelve, két példányban kérjük postára adni. Beküldési határidő: 1999. január 22. A beérkezett alkotásokat szakmai zsűri véleményezi. **Díjazás:** I. díj 15000 Ft, II. díj 10000 Ft, III. díj 5000 Ft, valamint tárgyjutalmak és emléklap. Az arra érdemesnek tartott művek számára közlési lehetőséget ajánlunk fel.

Eredményhirdetés: 1999. április 14-én, a Kollégium Költészet napja tiszteletére rendezett ünnepségén. Szeretettel várjuk a mai garabonciások jelentkezését.

Cím: „Deákpoézis – 1999" Teleki Tehetséggondozó Kollégium 3527 Miskolc, Selyemrét u. 1.

Tel: (46) 353-045, 353-088, 354-017, 353-094 **Fax:** 342-478,

E-mail: ttk_humi@mail.datanet.hu **Internet honlapunk:** www.telekittk.sulinet.hu

KARÁCSONYRA

Ezzel a kedves kis mesével búcsúzom Tőletek a téli szünetre. Töltsétek kellemesen, vidáman és boldogan az ünnepeket! Vigyázzatok magatokra, pihenjetek és egyetek sok-sok finomat!

Láng Andreától

EVE THARLET

JAKAB MESTER KARÁCSONYA

Kelettől Nyugatra, Nyugattól Keletre,
Déltől északabbra, Északtól meg erre
valamerre, volt egy nagy hegy.
Felhőfödte csúcsát hó és jég borítja,
meredek hágóit ember meg nem mássza,
zúzmarás szikláit madár elkerüli.

Hinnéd-e, hogy mégis lakik itt valaki...

Bármennyire furcsa, él erre egy ember,
kin nem fog az idő, neve Jakab mester.
Száz vagy ezer éve a hegycsúcs lakója
ez a dolgos, kedves, bohókás apóka.
Feje kissé kopasz, látása homályos,
mégis párja nincsen, oly ügyes és szorgos.
Szerelő és szabó, ács és esztergályos,
s mi fő, egyszemélyes baba- s játékgyáros.

Házát maga rakta, maga is díszíti,
sőt, Télapó ajándékait is ő készíti.
Lehet fából, lehet fémből, lehet csodaforma,
szárnyas biciklit is csinál, ha azt kértél volna.

Bergengóciában másként van, mint nálunk,
tudod, hogy a Télapót mi Mikuláskor várjuk.
Errefelé más a szokás: évszázadok óta
a karácsonyi ajándékot a Télapó hozza.

Eddig minden évben, december elején
kész volt Jakab mester: egymás hegyén-hátán
álltak a csomagok fényes papirosban,
Télapóra vártak, rendben, a sarokban.

Most azonban baj van, nincs kész a munka,
szanaszét a játék, félbe-szerte hagyva.
Jakab rémüldözik, órájára pillant:
„Sietnem kell, gyorsan, az időm elillant!
Nyakunkon az ünnep, mégsem vagyok készen,
sietnem kell, gyorsan, nehogy szégyen érjen!"
Nem eszik, nem alszik, se éjjel, se nappal,
fűrészel, kopácsol, farag dérrel-dúrral.
Ha mégis elszunyókál, párnája babaszék,
egyszer csak megbillen, s eltörik a játék!
Felriad a mester, most kezdheti újra!
„Sietnem kell, gyorsan!"- megint csak ezt fújja.

Egyik reggel aztán bajt tetéz a bajra,
mindenes fiókját hiába kutatja.
Ahol régen szövet és kóc hevert egymás mellett,
s ahol gyöngyöt, csipkét, csatot , gombot ezret lelhet,
most üres a szekrényfia, sehol semmi kellék.
„Ennyi mindent ily hirtelen honnan szerezhetnék?"
Jakab csaknem sírva fakad, de észbe kap nyomban.
„Sietnem kell, gyorsan, gyorsan, mert az idő illan!
Hagyok inkább csapot-papot, a völgybe leszállok,
a városban, amit csak kell, mindent megtalálok."

Jakab mester nem téblábol, nem vár a csodára.
Tüstént felkap repülő-merülő-guruló masinájára.
Havon siklik, jégen csusszan, hipp-hopp röppen az égen.
Íme a város, máris landol Jakab a pici főtéren.

Csillog-villog minden üzlet,
díszben minden utca.

Sült gesztenye jó illata orrát csiklandozza.
Jakab mester azonban csak munkájára gondol.
„Sietnem kell, gyorsan, gyorsan!"- magában így mormol.

Zsúfolt a bolt, sok időt visz el a sorba állás.
Jakab töri a kobakját: „Van egy jobb megoldás!"

Zsebéből nagy ollót vesz ki, és gyors mozdulattal
minden ember ruhájából egy kicsit leszabdal.
Hull a csipke, hull a kelme, nyisszant jobbra-balra.
Csak a rendőr ordítozik, oda a fél bajsza.
A népség csak ámul-bámul, nézze meg az ember!
Szöget, csavart csen a padlóból a kis ezermester.

Mire a nép felocsúdik, végre-valahára,
Jakab felkap repülő-merülő-guruló masinájára.

Otthon rögvest munkához lát, „sietnem kell, gyorsan!"

Éppen babát fésül, mikor Télapó betoppan.
Rénszarvasa felnyergelve, üres kosár rajta.
A jó vendég még be sem jött, megelőzi hangja:
„Jakab mester, mit ígértél, hol van díszes szánom?
Nem te mondtad: „ Hagyd csak nálam, majd megreparálom?!"

Jakab a nagy sietségben bizony elfeledte,
hogy Télapó szánkójának rúdját megszerelje.
Irul-pirul szégyenében, évszázadok óta
nem fordult még vele elő, hogy elkésett volna.
Ráadásul nincsen kész a baba, meg a mozdony,
a tehénnek nincsen farka, hát így mit csóváljon?

„Semmi baj!"- szól a Télapó, öblös hangja kedves.
„A te masinádon szállunk majd a gyerekekhez."

Jakab mester beindítja repülő-guruló szánját,
Télapónak felajánlja ügyes tákolmányát.
Repül a szán, de néhány játék még most sincsen készen.
Télapó vezet, s Jakab hátul dolgozik serényen.

Micsoda út és micsoda éjjel!
Éppen odaértek, mire az utolsó játék
nagyvégtére kész lett.
Mélyen alszik már a város,
házról házra szállnak,
s csendesen lerakosgatják a csomagocskákat.

Szép lesz mégis a karácsony, nem hiányzik semmi.
Örül majd a gyerecksereg, kicsi, nagy, mindenki.

Hazatér a két kisöreg, asztal mellé ülnek.
Sült hús, torta, narancspuding,
pezsgő várja őket.
Télapó türelme fogytán, nekilát a tálnak.
Csak egyedül falatozik,
gyomra már nem várhat.

Kit is várna? Barátjától már egy hang sc hallszik,
Jakab mester jóízűen, boldog arccal alszik.

EGYIK KEDVENC VERSEM

Talán két hete, hogy Judit üzenetét találtam az asztalomon - ha az új sorozathoz a következő számba kiválasztanám kedvenc versemet, és rövid indoklást is írnék hozzá...
Az ötlet tetszik, de melyik is az én kedvenc versem? Verssorok kavarognak a fejemben: „Szeretném, ha szeretnének"(Ady), „A semmi ágán ül szívem, kis teste hangtalan vacog" (József A), „Szabad szerettem volna lenni mindig, s örök kísértek végig az úton" (Radnóti). Vagy inkább Somlyó Györgytől vagy Nagy Lászlótól válasszak? És a külföldiek? Mondjuk Blake vagy Burns? És mi van az indoklással? Annak idején, mikor szakot kellett választani az egyetemi felvételihez, a magyar automatikusan kiesett, mert úgy véltem, művészetet soha nem tudnék tanítani. Mit magyarázzak egy versről? Aztán pénteken kora reggel, míg a villamoson az iskola felé zötykölődtem, eszembe jutott egy régi emlék, és ennél maradtam.
Édesanyám antikvárius - otthon valahogy mindig több volt a könyv, mint a nekik szánt hely. Már gimnazista voltam, mikor először TV került a lakásba, számítógép pedig végképp nem rabolta az időmet - de a könyvek... Anyám is sokat olvasott nekünk, egyszer esti meseként a Toldit olvasta végig. Kisiskolás koromban sok délutánt töltöttem a Váci utcai antikvárium galériáján, otthon pedig, ahol hárman osztoztunk a gyerekszobán, iskola után gyakran egyszerűen betelepedtem a nagyasztal alá (szerintem az volt a lakás legnyugalmasabb pontja) egy könyvvel, és sötétedésig, vagy amíg ki nem olvastam a kötetet, elő sem kerültem.
Még óvodás voltam, amikor megtanultam olvasni. Anyám Szabó Lőrinc: Esik a hó című versénél fedezte fel, hogy én ezt bizony olvasom, nem csak fejből mondom. Ez a Versek a gyerekszobából IV. darabja. Szerintem az első hármat is (Kicsi vagyok én, Hórpentő, A szél meg a nap) mindenki ismeri óvodás korából. A Szabó Lőrinc Összes-ben (egy könyves családban nemcsak kedvenc művek, de kedvenc kiadások is vannak) a következő lapon a Nyitnikék c. vers van, de a lap tetejére még odafért a gyerekversek V. darabja. Ezt valahogy nem szokták megtanítani a kicsiknek, pedig szerintem tökéletesen ír le egy jelenséget. Én pedig azóta is vonzódom a hasonló, csak néhány soros művekhez.

V.
Veszedelem

Ütöttem. Ő is ütött, ahol ért.
Szeretnéd tudni, hogy miért?
Nekem volt pénzem, neki nem,
ebből lett a veszedelem.

Váczi Éva

Ajánló oldal

Máskor az Ajánló oldalak szinte kizárólagos írójával szoktam színházba menni, de november utolsó vasárnapján nem ő volt a társam, ugyanis vasárnaponként ő Másik Színházba jár. Így most az enyém maradt a feladat Móricz és a Merlin Színház Úri murijáról szólani.

Az előítélet gyakori kísérőm a kulturális programjaimkor. Most is velem jött, és útközben egyfolytában arra emlékeztetett, milyen csapnivaló regényadaptációkat láttam már különféle színházakban, sőt, csak azt láttam. Regényből színi előadást csinálni - fából vaskarika. Móricz regénye se lesz más!

Nem is lett más, de nem is azt adták elő a Merlin társulat tagjai. Tehát hiába kerestem a színlapon a dramaturg nevét, hiába hergeltem hát magam, hogy micsoda tiszteletlenség megfeledkezni az - egyébként nagyszerű átiratot készítő - munkatársról!

Merthogy nem Móricz Zsigmond Úri muri című regényét vitték színre, hanem Móricz Zsigmond Úri muri című színművét, mely színpadra termett, mely hús-vér alakok élő párbeszédeivel közöl, mely nem elmeséli a századvég (melyik is?!) lehúzó és fogva tartó mocsarát, hanem megjeleníti, átélteti a sűrű levegőjű érát, amely „ság-tartók" és megszállott úttörők vitájából, kibékíthetetlen konfliktusából táplálkozik.

Erőteljes, naturális Jordán Tamás rendezése. A második sorból még érezni a friss rántotta illatát, mely a habzó sörével keveredik; a kocsisra zúduló víz cseppjei rám is hullanak; a szivarfüst engem is fojtogat, a szimultán elgajdolt, az egyik sarokban hegedűvel, a másikban bőgővel kísért magyar népdal és cigánynóta áramán nem lehet kívülmaradni. A részeg, disznaját sirató búsmagyar, a férjét bezárni, kisajátítani akaró, szerető feleség, a korral haladni vágyó, de a korszellem nyűgétől és saját személyiségének gátjaitól szabadulni nem tudó, egyelőre kudarcokra ítélt nagy álmodozó csapnak össze és békülnek ki, küzdenek meg és adják fel értékeiket, vágyaikat. A mindent fölégető tisztító tűz első lángjai is valódiak, sőt igaziak. Megperzselik a néző lelkét.

Petőfi Művelődési Központ
Irodalmi kör

OKLEVÉL

Tamás Orsolyának

a diákíró pályázat
vers kategóriában elnyert
III.
helyezésért

Budapest, 1998. december 8.

A zsűri

Csak azt nem értem, hogy az arany nedűt folyamatosan felszolgáló pincér fülében miért csillanhat meg a fülbevaló?

És a szórólapra miért egy rokokó árnyrajzot kompiláltak - felidézendő a dzsentri virtust?

De ezek csak az elmaradhatatlan kötözködés hamvadó szikrácskái. Hogy enyém legyen az utolsó szó.

JJ

Ajánló oldalak

Jubileumi medveleánykérés

Ne menjen az ember színházba, ha „kívülről" tudja a darabot! (Micsoda hülyeség ez a kívülről! A belülről sokkal kifejezőbb.) Talán még van, aki velem együtt emlékszik!

Csehov három egyfelvonásos, (már megint) *Új színház, Valló Péter*... Tele vagyok előítélettel. Legjobban az aktualizálástól féltem, láttam én már fehér Vallót - azaz öltönyös Moliére-t. De fátylat a múltra. Rögtön az elején megnyugodhattam, nem ebbe fogok belekötni. Bár korhűnek sem mondható sem a díszlet, sem a jelmez, erősített meg barátnőm, akivel együtt néztük az előadást, és aki történetesen a Másik Színház Lakodalom című bemutatójának a plakátján is szerepel, mint szakértő. *Szakács Györgyi* valamiért nagyon felkapott jelmeztervezőnk azért utánanézhetett volna, mi is az a halinaccsizma, vagy hogyan is nézett ki akkortájt egy földbirtokos. De még mindig nem ez a baj!

Az igazi probléma a közönség és a Mester (Csehov) lenézése, hogy meg sem próbálja *Valló Péter* egynél többször elolvasni a darabot, mielőtt rendez, hogy elhiszi azt, hogy ez egy szimpla bohózat, és fel sem merül benne, hogy mekkora különbség van bohózat és bohózat között, hogy meg sem próbál igazi figurákat, jellemeket csinálni, pedig lehetne, pont azért, mert ez egy (három) zseniális mű, ha bohózat, akkor is, hogy egyszerű lustaságból hagyja szegény *Gáspár Sándort* egy egész darabnyit ténferegni a színpadon, mert a színész ténfereg, ha nem kap segítséget, hogy tárgyi tévedések vannak itt-ott (pl. nem annak mondja a mondatot, akinek kéne, „kiküldi" a szereplőt, amikor bent kéne lennie), hogy a világ legerotikusabb jelenetéből (Medve, amikor Szmirnov lőni tanítja Popovát) ócska bohózatot csinál, és észre sem veszi, egyáltalán, hogy eszébe jut *Hirtling Istvánra* szerepet osztani mint sztereotípia (mi másért?), pedig ez nem operett, nagyon nem, ezek emberek itt, kérem, tragikus, elveszett, elrontott életek, és azért bohózat a műfaj, hogy el lehessen viselni, keserűen nevethessünk, és ne kelljen belehalni saját nyomorunkba...

És ezek az egyfelvonásosok még ezt is kibírják. A zseniális, örökérvényű párbeszédek, a hibátlan írói felépítmény, a tisztességes színészi játék (kivéve Hirtling István ócskaságát) kárpótolja a nézőt, aki jót mulat, és csak akik „kívülről" tudják a darabot, azok bosszankodnak, hogy mennyi ziccer maradt ki. A nézők nagy része ezekkel a gyöngyszemekkel az életben egyszer találkozik csupán, és nekik ez örökre ennyi marad. Hát nem félelmetes?!

De hát a „kívülről" tudók kevesen vannak, potyára nem dolgozunk, ma már nem divat az ötös, és így sem kell pótvizsgázni! Hát nem ez a lényeg? ...

Csehov: Jubileum (három egyfelvonásos)
Az Új színház előadása
Jelmez: Szakács Györgyi, Zene: Melis László, Játszszák: Bánsági Ildikó, Nagy-Kálózy Eszter, Dengyel István, Hirtling István, Gáspár Sándor
Játéktér - rendező: Valló Péter

Hrop

Így nézünk ki

A dolog annyiban emlékeztetett színházra, hogy színházban történt. Ez eddig akár becsmérlés is lehetne, de hidd el, eszemben sincs egy végre amolyan igazi hiánycikket becsmérelni.

Azon ritka előadások egyike volt ezen a szerdai unalmasnak induló délutánon, amit már szeptemberben tudtam, hogy lesz. A szokásos „sok mindent láttam én már" kifejezéssel készültem nem túl magam, de ahogy az időpont közeledett, engem is egyre jobban érdekelt a dolog. Szóltam is a Másik Színházasoknak: tegyük oda magunkat mi is. Nem is maradt más a felhozatalban egy Eszter nevűt kivéve - ami a gyereksereget illeti, mert tanár az hat is volt, ha Fricit nem számolom, és az, tekintve, hogy ha Fricit is számolom, tizenhárman voltunk, bizony a fele, pedig ötödannyian vannak, mint a gyerekség, és mégis, és ez dicséretes. Csak hát inkább azt dicsérném, ami történt.

Egy kávéházi asztal mellé leültünk mi, tizenhárman, különböző korú és nemű emberek, és az előző felosztás értelmét vesztette. Nagy trükk ez az egész, mert a színház - egyeseknek - még mindig varázslatra képes: megszűnt körülöttünk mindent, csak mi maradtunk, meg néhány pogácsa kólával, és a történetek, anekdoták, novellák, paródiák, versek, a vidám nevetések, a felszabadult előadók, megtudtuk, amit nem mondhatott el senkinek, azt, hogy mi mindenre lehet használni testünket, hogy ma már mindent lehet az utcán (enni például), és azt, hogy hogy írtak ők...

Amikor elfogyott a kóla meg a pogácsa, jött a szokásos lelkesedés, hogy csináljunk még ilyet, mert aki ott volt, mind azt érezte, hogy ezek a rövidke órák azok, amiért érdemes. És persze ment is a szokásos lelkesedés, ahogy máskor, és maradtak a hétköznapok, másnap éppen csütörtök, amikor egy kevésbé emlékezetes délutánt töltöttünk együtt. Emlékszel?... Sajnos én sem...

Szívből ajánlom a *Politechnikum rendezvényeit.* Igazán színvonalas, tartalmas események zajlanak itt ... üres ház mellett is.

Karinthy szövegmondó verseny, Politechnikum, 1998. nov. 25.
Jelentkezők híján ELMARADT
Helyette: Kávéházi délután a készülőknek és érdeklődőknek a Másik Színház színpadán, Karinthy Frigyesre emlékezve

Tibor

Alapítva: 1996.

poliészter

A POLIGRÁF természettudományi melléklete • III. évf. VII. szám – 1998. december

Állati(?) dolgok

- Szeress, ne harcolj!

Kezét párnaként feje alá téve, felhúzott lábán a másikat keresztbe vetve hanyatt feküdt, talán egy fűszálat rágcsált és az eget bámulta. Tekintete érdeklődő és értelmes, nagyon emberi és mégis megdöbbentő volt. A National Geografic képe egy bonobó csimpánzt ábrázolt, délutáni szieszstája idején. Ez a kép jutott eszembe akkor, amikor egyetemi professzorunk a DNS összehasonlító vizsgálatok egyik megdöbbentő eredményéről beszélt, mely szerint a mai emberek és a bonobó csimpánz genetikai állománya több mint 98 % -ban azonos! A gének a magatartást is alapvetően meghatározzák, az egyes fajok viselkedésmintáit az evolúciós alkalmazkodás, a túlélésre való képesség vagy képtelenség alakítja ki. A bonobóké egy érdekes állati sikertörténet, mely tanulságokat kínál nekünk embereknek is.

A bonobó, vagy más néven törpecsimpánz egyike az utolsóként felfedezett nagyobb testű emlősöknek. Nedves klímájú élőhelyétől távol, egy belga állatkertben, 1929 -ben vette észre Ernst Schwart, hogy egy fiatal csimpánz koponya vizsgálatakor valójában egy ismeretlen új faj képviselőjébe botlott. A csimpánzok és az ember törzsfejlődési útvonala mintegy 8 millió éve ágazhatott el. A három korábbi útitárs elválását az élőhelyek eltérései okozták. A csimpánzok szárazabb és nyíltabb területen éltek, a bonobók viszont megmaradtak a fák védelmében. Jelenleg a Zaire -folyó déli része körüli nedves erdőségekben él a kb. 10 000 megmaradt példányból álló populáció. Sajnos az esőerdők irtása és az ingatag közép-afrikai politikai viszonyok nem sok jövőt jósolnak számukra. Pedig a tudósok azt gondolják, hogy a bonobók élőhelye jobban hasonlít az előemberekéhez, ezért kevesebb átalakuláson mentek keresztül evolúciójuk során, megőrizve bizonyos, a korai emberfélékkel közös tulajdonságokat. Eleinte a szavannákon élő páviánokat tartották ilyen „emberelőd modellnek", őket váltották le az 1970 -es években a csimpánzok, akik együttműködő vadászok, eszközhasználatra képesek és egyes példányok primitív jelbeszédre is megtaníthatók. A pávián és csimpánz csapatoktól a bonobók egy lényeges dologban különböznek. Míg a két előbbi faj csoportjait egyértelműen és kíméletlenül a hímek uralják, addig az utóbbiak élete a nőstények által irányított, erőszak mentesebb, ha úgy tetszik szeretet központú. Önmagában ez még nem rendkívüli, de ahogyan ezt elérik, az annál inkább.

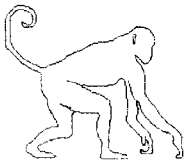

A bonobó kimondottan csinos, kecses, úgy különbözik a csimpánztól mint a Concorde a Boing-747 -estől. Hosszabbak a végtagjai, kisebb a feje, keskenyebb a válla. Feketés arcán -vagyis pofáján vörös ajkak világítanak, orrlyukai tágak, füle apró. Egy felegyenesedett bonobó hasonlít egyes Australopithecusokra (A. gracilis). Főként gyümölcsöt és kevés állati fehérjét, húst fogyaszt, a csimpánzokkal ellentétben sohasem ejt zsákmányul más majmokat. Rendkívül érzékeny idegzetűek, a II. világháború idején a németországi Hellabrun állatkertjének bonobói a bombák zajától pusztultak el. Igen játékos állatok, egyszer megfigyelték amint „szembekötősdit" játszottak: egyikük banánlevéllel takarta le a szemét és körbe rohangálva botladozott, nekiütközött a többieknek, akik végig elmélyülten figyelték a mutatványt és láthatóan remekül szórakoztak. A fiatalok is sokat játszanak, de érzelmeiket jobban elpalástolják, mint az extrovertált csimpánzok. Testbeszédük, gesztusaik viszont nagyon kifejezőek.

A főemlősök körében az agresszivitás mindennapos.

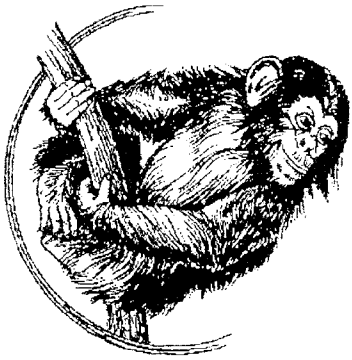

de funkcionális és többnyire korlátozott. Megfigyeltek csimpánzokat, ahol a kibontakozó nézeteltérést egymás átkarolásával és szájuk összeérintésével oldották fel. Ezek a kiegyezési, megbékélési szokások bonobóéknál a szexualitással kapcsolatosak. 1983 -ban a san diego-i állatkertben kezdték alaposabban vizsgálni az agresszivitás elnyomásának ezt a sajátosan fejlett „társasági" formáját. 10 egyedet három csoportra osztottak és videó kamerákkal figyelték őket. Amint a gondozó közeledett az eléséggel, a bonobó hímek látványos nemi izgalomba jöttek, majd a csoportok egyedei korra, nemre való tekintet nélkül párosodtak, vagy szexuális ingerlést végeztek. 10 perc után a bonobók megnyugodtak és az ételt marakodás nélkül elosztották egymás között A vizsgálatok bebizonyították, hogy a közösséget a szexualitás stabilizálja, középpontjában pedig a nőstények állnak. Ezt segíti az is, hogy ivarzásuk szinte folyamatos és ezt rózsaszínes duzzanataikkal jelzik is. Változatos érintkezési és ingerlési technikáik között megjelent az emberre jellemző szemtől-szembe pozíció, ez a csimpánzoknál egyáltalán nem fordul elő. De gyakoriak az azonos nemű egyedek szexuális játékai is, a nőstények „dörgölődése", vagy a hímek „kardvívása", a masszázs és a csók sokféle formája. Az aktus igen sebess, átlagosan 13 másodpercig tart. Tévedés lenne azonban azt hinni, hogy a bonobók betegesen hiperszexuálisak! A szaporodásuk sem áll arányban e teljesítményükkel. Átlagosan 4-5 évente születik egy-egy utód, életkoruk a vadonban 40-50 év. A szexualitás szerepe jóval tágabb, az agresszív indulatokat alakítja pillanatok alatt nemi vággyá. Összetűzések persze vannak, elég ha két egyed ugyanarra az érdekes kartondobozra kíváncsi, de erő alkalmazása helyett mindig „happy end" következik.

Ami ezt a rendet fenntartja az a „Nőszövetség", a nőstény egyedek érdekszövetsége. A kyoto-i egyetem munkatársai Zaire -ban végeztek vizsgálatokat a természetes csoportokban. A csimpánzokkal való hasonlóság addig terjedt, hogy a bonobók is időleges, fel-fel oszló kisebb csapatokat alkotnak, melyek állandóan változnak, leszámítva a kölykök és anyák kapcsolatát. A hímek mindkét fajnál a szülői csoportban maradnak, a nőstények viszont átmehetnek idegen csapatokba is. Az új bonobó lányok beilleszkedése igen gyors, a magasabb pozíciójú benszülött nősténnyel való dörgölődzés előzi meg. A hímek viszont egész életükben az anyjuk mellett maradnak, alárendelt pozícióban. Micsoda ellentét ez a csimpánzok felsőbbrendű, agresszív „macsó" hímjeivel szemben! De azok el is fogynak az örökös harcban, idősebb példányokból jóval kevesebb él. A bonobóknál etetéskor először a nőstények esznek, némi összedörgölődzés után testvériesen elosztva az ételt. A hímek meg kézzel lábbal mutogatnak, hogy ők is kérnek, de csak a „hölgyek után" juthatnak a maradékhoz.

Családokon alapuló társadalmunk emberekből és nem majmokból áll. A béke megteremtése az emberi viszonyok között sem nélkülözhető. Az eszköztár évmilliók alatt kifinomult, kultúrává lett, tabuk, erkölcsi törvények emelődtek a közös biológiai alap fölé. Szeretet és szerelem, a család békéje ma is a nők vállán nyugszik. Talán a férfiak sem csak az agresszív csimpánz hím, vagy az alávetett bonobó szerepe között választhatnak - boldogságuk és talán túlélésük érdekében.

A Scientific American cikke nyomán írta:
Veres Gábor

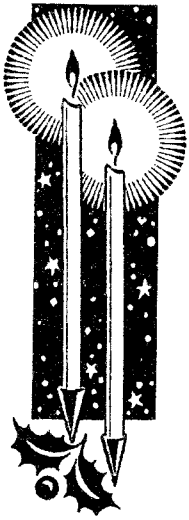

Minden kedves olvasónknak kellemes Karácsonyi ünnepeket és vidám, sikeres új esztendőt kívánunk!

Híresokor

ÖTSZÖRÖS SZERVÁTÜLTETÉS

A svéd Göteborgban egy ötéves kislánynak szinte minden szervét kicserélték : új májat, új gyomrot, új hasnyálmirigyet, új nyombelet és új vékonybelet kapott. Csak magukat a donorokat fél évig keresték a nem mindennapi műtéthez. A műtétre azért volt szükség, mert a gyermek krónikus hasmenésben szenvedett, és életveszélyesen lesoványodott.

HÜLLŐK AZ ÜLÉS ALATT

Harmincegy hüllőt - gekkókat és varánuszokat - akart Magyarországra csempészni Sopronnál egy magyar sofőr. Az állatokat egy kisteherautó ülése alatt találták meg a vámosok. A sofőr elmondása szerint, Belgiumban vásárolta az állatokat, és itthon akarta értékesíteni őket, de a vásárlásról semmiféle papírt nem tudott felmutatni. A hüllőket előbb a Fertő-Hanság Nemzeti parkba, majd Budapestre szállították, hogy mielőbb terráriumba kerüljenek.

BETILTOTT LÉZERCERUZÁK

A Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség betiltotta bizonyos lézerfényt kibocsájtó kulcstartók forgalmazását, mert azok sugarai súlyos szemkárosodást okozhatnak. A szakértők szerint a készülék szembe irányított fénye súlyos károsodást okozhat a retinában és a látás elvesztését is eredményezheti.

OROSZ ÓLOMVESZÉLY

Az orosz nagyvárosi gyerekek 44%-át veszélyezteti akkora ólomszennyezés, amelynek következményeként magatartási és tanulási problémákkal kell számolni. Minden tizedik már gyógykezelésre szorul, vagy szorulna, míg minden tízezredik gyereknek sürgős orvosi segítségre lenne szüksége. Az ólomszennyezés feketelistáját Moszkva vezeti.

KISZABADÍTOTT NERCEK - KÖRNYEZETI KÁROK

A harcos állatvédők kb. tizenhétezer nercet szabadítottak ki a svéd állatfarmokról. Az önellátásra kényszerült kisragadozók veszélyeztetik a környezetet az Észak - Svédországi Normaling kerületben. Olyan étvággyal fogyasztják a környék halait és madarait, hogy megbomlóban van az ökológiai egyensúly. Pedig a nerceknek csak 10%-a marad életben szabad természetben.

Forrás: Élet és Tudomány
Gyűjtötte: Dóczi Katalin (JUTA JAZZ)

ÁLLATI VICCEK

Az Alaszkában élő Jim, és a texasi Bill beszélgetnek az éghajlat különlegességeiről.

— Nálunk Alaszkában olyan hideg van, hogy télen a tehenek alatt tábortüzet kell raknunk, mert megfagy bennük a tej.

— Nálunk, Texasban, olyan meleg van, hogy a tyúkokkal jeget kell etetnünk, nehogy kemény tojást tojjanak.

*

— Hogy hívja le a cigány a kutyáját a padlásról?
— Kutyám, dzseri li!

*

Nyuszika répát kapál a liftaknában. Arra megy a farkas es megkérdezi :

— Hé nyuszika, már Karácsony van ?
Mire a nyuszika :
— Nem tudom. Én biciklivel jöttem.

*

Zsiráf meséli a nyuszikának:

— Te, nyuszika, ha tudnád, milyen jó nekem. Amikor például eszem, és a finomabbnál finomabb falatok csak úgy csúsznak végig-végig a torkomon, hosszan le a gyomromba, és érzem, ahogy a finom étel fokozatosan megtölti a hasamat. Na és amikor nyár van, és nagy kánikula, hőség és én eszem a fagylaltot, hát az valami isteni érzés. Élvezem, ahogy a jó hideg fagyi lassan végighalad a torkomon lefele, kellemesen hűti a nyakamat, érzem a nyakamban hosszan végig, hát az valami csodalatos. Na és télen, amikor nagy hideg van, minden jeges és zimankós és én iszom a finom, meleg teát, hát az valami mennyei. Ahogy a finom forró tea csurog végig a torkomban, lassan felmelegíti a nyakamat hosszan, forrón, élvezem a csodálatos érzést.

Nyuszika: - Mondd, zsiráf, hánytál már?

*

— Mi lesz a szentjánosbogárból, ha Viagrat szed:
— Állólámpa.

*

— Hogyan lehet betenni egy elefántot a hűtőszekrénybe?
— Három lépesben:
1. Kinyitom a hűtőt
2. Beteszem az elefántot
3. Becsukom a hűtőt
— Hát egy zsiráfot?
— Sehogy, mert már tele van elefánttal.
— Nem! Négy lépesben:
1. Kinyitom a hűtőt
2. Kiveszem az elefántot
3. Beteszem a zsiráfot
4. Becsukom a hűtőt

gyűjtötte:
Farkas Melinda (SZMAR10)

A VILÁG ELDUGOTT SARKAI - III.

SEYCHELLE-SZK.

AHOL MISS UNIVERZUM KORONÁZTATOTT...

Kókuszpálmák a tengerparton, kristálytiszta víz, napsütötte, homokos tengerpart, gondtalanság, nyugalom. Ki ne álmodozott volna már hasonlókról? Milyen lenne - ha csak néhány hétre is - ilyen vidékre eljutni! A „Kék lagúna" világa ez, ahol a partra vetett hajótörött kisfiú és kislány az öreg felnőtt segítségével tanulja az életet. Felcseperedvén, az öreg halála után magukra maradnak, megízlelik a szerelem mámorító gyönyörűségét és a trópusi természet lágy ölén, távol a világ nyomoszságaitól az igaz szerelem tengerén együtt úsznak az örök boldogságban. Nincsenek előítéletek, nincsen ármány, nincs kapzsiság, nincs Rossz, legfeljebb apróbb zökkenések. Akárhova néznek mindenhol csak tiszta, érintetlen természettel találkoznak, abban lubickolnak szó szerint és átvitt értelemben egyaránt. Hát persze, hogy ők is tiszták, kedvesek és szépek maradnak egészen a film végéig! Az emberek pedig sóhajtanak egyet és szomorúan veszik tudomásul, hogy az ő világuk mocskos, kapzsi és számító, ilyen csak valahol távol a trópusokon történhet egy lakatlan szigeten. Nagyon kevés embernek adatik meg, hogy az álmot egy picit is rekonstruálja, de annak bizonyára nagyon sok pénze van!

Nos azt hiszem erre az álomra építettek az idei szépségkirálynő választás szervezői. A Seychelle-szk. - ahol az 1998-as versenyt rendezték - tényleg nagyon távol van mindentől és tényleg csak a gazdagok juthatnak el ezekre a trópusi tájakra - borsos áron. A szépségkirálynő választáson ráadásul mindenki szép, csinos, egészséges és makulátlan, olyan - „természetes". Ráadásul a legtöbb lányról kiderült, hogy titokban környezetvédő, de legalábbis szereti az állatokat - tehát oda való.

Valóban ilyen hely lenne ez a szigetcsoport az Indiai-óceán közepén? Történetünk a 16. században indul. Igaz, hogy az első telepesek franciák voltak, de előttük már arab kereskedők, sőt a portugálok is látogatják időnként a szigeteket. Végül 1742-ben a franciák vették birtokba a területet. Egészen a 19. század elejéig az India és Afrika között zajló rabszolga- illetve az Európa és India között zajló fűszerkereskedelem fontos tranzitállomása. Megfordult itt mindenféle nácio, amit jelenlegi kevert lakossága is bizonyít. Sajnos a Seychelle-szigetek éppen a Brit és Francia birodalmi érdekek ütköző zónájában volt, ezért gyakran cserélt gazdát: 1794 óta hétszer! Nagy előrelépést jelentett a rabszolgaság eltörlése 1835-ben, de az ország csak 1976-ban lett önálló! Ekkor alakult meg a Seychelle-i köztársaság, persze azonnal be is lépett a Brit Nemzetközösségbe, mely a volt brit gyarmatok önálló államainak laza szövetsége. Rendkívül fiatal államunkban, csak 1992-ben engedélyezték a több pártrendszert. A demokratikus folyamatok és a nyitás aztán odaáig vezetett, hogy az egyre felkapottabb ország megrendezhette az 1998-as szépségkirálynő választást.

Valóban különleges hely ez a Seychelle. Soknemzetiségű képével, különleges természeti adottságaival iga-

Aldabra

A Seychelle-szigetek egy különálló szigetcsoportja az Aldabra-szigetek, 400 km-re Afrika partjaitól keletre. A fősziget egy atoll: egy tengeralatti vulkán korall sapkája, mely az évmilliók során, hol szárazföld, hol pedig tengeralatti zátony volt. Ma szárazföld, de mindössze 25 m-rel az Indiai-óceán szintje fölött. Ahogy teltek múltak az évezredek sokféle állat érkezett ide az óceánról és a levegőből. Legkönnyebb dolguk persze a madaraknak van, hisz 400 km-t repülni nem könnyű, de nem is túl bonyolult feladat. A partokat kókuszpálmák szegélyezik, de vajon honnan kerültek ide? Ők nem tudnak ugyan repülni, de a kókuszdió olyan ellenálló, hogy az áramlásokkal sodródva több száz, sőt ezer km-t is megtesz a számára káros sós vízben. A szigethez érkezve aztán megtelepedve a parton kihajt az új kókuszpálma, megalapozva ezzel a tengerparti pálmaligeteket. Feltételezik, hogy nemcsak a kókusz hanem uszadékfák is érkeztek a kontinensek felől benépesítve ezáltal a szigetet rovarokkal, pókokkal és más apróbb gerinctelenekkel. A hüllők jó tutajosok, ezért valószínű ők is így érkeztek. Később aztán az állatok alkalmazkodtak a szigeteken uralkodó viszonyokhoz és egy kicsit átalakultak. Kialakultak pl. repülésképtelen madarak is, hisz ellenség nem található a földön. A szigetek legkülönlegesebb élőlényei az óriásteknősök. Szinte biztos, hogy ők is Afrikából származnak, de miért nőttek ilyen nagyra? A kutatók azt feltételezik, hogy ők is a nyugalom a béke termékei: nincs ellenségük, békésen éldegélhetnek akár kétszáz évig, zsírtartalékaikat nyugalmasan felhalmozva. A Seychelle-szigeteki emberek büszkék a teknősökre, mert sehol nincs máshol ilyen a világon, csak a Galapagos-szigeteken, de ott egy picit kisebbek!

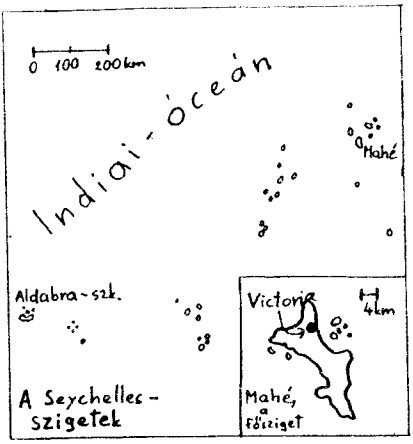

zán beleillik a mai toleráns multikulturális-természetvédős világáramlatba. És valóban megtalálhatóak itt az első francia telepesek, az arab, indiai és kínai kereskedők, a hajdani rabszolgák és a britek leszármazottai. Ma három hivatalos nyelve van az országnak: a kreol mellett (mely a francia telepesek és a rabszolgák nyelvének keveréke) az angol és a francia. A szigetcsoport természeti értékei pedig tényleg különlegesek és csodálatra méltóak. Sajnos az is igaz, hogy ezeket a csodákat tényleg csak egy igen szűk réteg látogathatja, ugyanis az idegenforgalmát egyre fejlesztő ország rájött micsoda kincs van a kezében és nem adja olcsón. Nem ritka, hogy a tengerparton, a kókuszpálma-ligetek között, pucér nőket jobbnál jobb gépekkel felszerelt fotósok állnak körül. A szexipar lágyabb változata illetve a modell-fotózás már régebben felfedezte magának a szigeteket, az idegenforgalom csak később indult.

ADATOK A SEYCHELLE-SZIGETEKRŐL:

hivatalos név: Seychelle köztársaság
terület: 455 km2
lakosság: 80 000 fő
államforma: köztrársaság
főváros: Victoria
népek: néger, mulatt, kreol, indiai, kínai, maláj
hivatalos nyelv: seychellei (kreol), angol, francia
vallás: római katolikus - 91%, anglikán - 8%, egyéb - 1%
egy főre eső GNP: 5480 dollár
pénznem: seychellei rúpia

Hogy miért ilyen különleges ez a táj? Erre a szigetek kialakulása, élővilága és éghajlata adja meg a választ. Először is itt mindig meleg van, hisz nincs messze az Egyenlítő. Szerencsére az óceán hűsítő hatása miatt a forróság is elviselhetőbb. Szerencsés azért is, mert a trópusi ciklonok elkerülik, ezért nincsenek időjárási katasztrófák. A 115 sziget közül 76 korallzátony, a maradék pedig gránit. Emberek csak az utóbbiakon élnek nagyobb számban, mert a korallszirtek alig néhány méterrel vannak csak a tenger tölött és területük is annyira kicsi, hogy vízfolyás nem alakulhatott ki rajtuk. A magasabb gránitszigeteken viszont megoldható az édesvízellátás. Természetesen a főváros - Victoria - is egy ilyen szigeten található. Állat- és növényvilága is különleges, hisz a kontinensek felől érkezhettek csak, tehát elzárt világ. (Lásd a keretes írást.)

Mindent egybevetve a Seychelle-szigetek manapság már nem azért tartozik a világ eldugott sarkai közé, mert nehéz oda eljutni. Seychelle bárkit szívesen vár - csak tudja megfizetni!

Barta Géza

Dolgozat-köpések

1.
dolgozat: A meteorológiai jelentésben azt hallod, melegfronti hatás várható. Mi ennek a tudományos háttere?
diák:...A meleg levegő rákúszik, rámászik a hideg levegőre. ...
2.
dolgozat: Milyen a világegyetem elemi összetétele?
diák: 21% oxigén, 78% nitrogén, 1% egyéb
3.
dolgozat: Mi a hasonlóság a rádió, a mikrohullámú sütő és a röntgen-felvevő működése között?
diák: Identitásuk nem változik, különféle sugarak, hullámok érkeznek a gépekbe, ezek a sugarak segítik a működésüket...

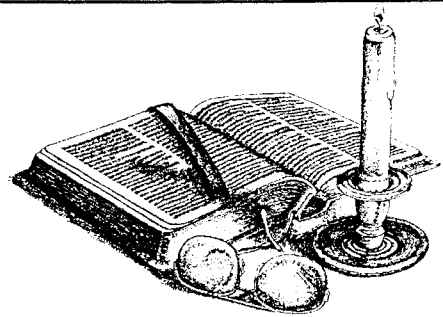

Csomó a kákán III.

VÍZLÁGYÍTÁS A GYAKORLATBAN

(Internetes körkép)
Kalmár Anna (SZMAR10)

„Indián ül a folyóparton. Felesége a vízesésnél mos. Egyszer csak egy szikla esik le a vízesés tetejéről és agyonnyomja a nőt. Mire az indián:

– Ez már a harmadik mosógép a héten, amit a vízkő tesz tönkre..."

Évenként sok millióba kerül a lakosságnak a kemény víz, a lerakódó vízkő rontja a villamos berendezések hatásfokát, tönkreteszi a készülékeket. De vajon lehet-e védekezni ellene?

Pécs-Nagykanizsa

A pécsi ivóvíz közismerten gazdag ásványi sókban, közülük a vízkövet okozó magnézium és a kalcium ugyan az ivóvíz élvezeti értékét nem rontja, ám helyrehozhatatlan károkat okoz az elektromos berendezésekben. Ha ugyanis ez a víz meleg felületre kerül, a kalcium- és magnéziumsók kicsapódnak, szilárd felületet alkotnak, romlik a fűtőtest hőátadási képessége, a berendezés, a műszaki paraméterekben megállapítottnál hamarabb tönkremegy.

A pécsi lakosság évente sok millió forintot költ vízkőoldókra, amelyek közül nem egy messze nem váltja be azokat az ígéreteket, amelyeket a használati utasításban megjelöltek. De ugyanez vonatkozik az utóbbi években feltűnt, drága - legalábbis a szolgáltatás értékét figyelembe véve - készülékekre is, amelyek csak a színes prospektusokban lágyítják a csapvizet, a valóságban csak szűrik.

Csak a hivatalosan bevizsgált készülékeket szabad megvásárolni - ad tanácsot *Antalics Dezső* a vízlágyítás nagykanizsai szakértője, aki egyetért azzal, hogy ilyen készüléket viszont alig lehet találni a magyar piacon. Pedig az eljárás nagyon egyszerű: ioncserés módszerrel kell lekötni a károsodást okozó sókat. Egy-egy háztartás hosszú távú vízlágyítása (az erre szolgáló berendezés költsége) körülbelül 100 ezer Ft-ba kerül. Ha egy 4 tagú család havi 10 m^3-es fogyasztását vesszük alapul, akkor ehhez járul még havonként körülbelül 700 Ft értékben a tisztító sótabletta. Ennek alapján mindenki kiszámolhatja, hogy a bojler, a kávéfőző, a vasaló, a mosógép vízkövesedés miatti értékcsökkenése milyen veszteségeket okoz, illetve, hogy a lágyító készülék mikor amortizálódik.

Persze nem csak ez az egy módszer létezik - magyarázza *Gáspár József* pécsi szakmérnök. Vannak ugyanis olyan megoldások, amelyekkel nem lágyítják a vizet, viszont a futófelületen olyan bevonatot hoznak létre, amelyre nem tapad a vízkő. Természetesen az lenne a legjobb megoldás, ha a vízmű gondoskodna a megfelelő összetételű folyadékról. Ez azonban olyan nagy költséggel járna, hogy a jelenlegi vízdíjakat figyelembe véve csak nagyon hosszú távon térülne meg. Így azután saját magának kell gondoskodnia mindenkinek arról, készülékei védelmének érdekében hajlandó-e pénzt áldozni a vízlágyításra. (B. G.)

Hogyan öntözzük kedvenceinket?

A vezetékes (artézi) víz általában kemény. Ezt tapasztalhatjuk a vízforraló lábosban vagy a kávéfőzőben lerakódott vízkőnél is. Öntözéshez - főleg savanyú talajban fejlődő növényeknél, amilyen a ciklámen, a hortenzia és az azalea - lehetőleg lágy, mészmentes vizet használjunk. Ha esővizet fogunk fel vagy havat olvasztunk, ülepítés után ez is jó. Ha nincs ilyen lehetőségünk, egy lábosban néhány perces lobogó forralás után lehűtött víz is megfelel, a vízkő kicsapódik belőle.

Nagy, fényes levelű növényeknél - mint a fikusz, a filodendron (Monstera) - tapasztalhatjuk, hogy a levélre jutott kemény víz szürkés foltokat, vízkőkicsapódást okoz. Ezt sörrel, enyhén citromsavas (citrompótló is jó!) vízzel, nedves puha ruhával, vattával letörölhetjük a levelekről.

Ha poros a növény levele, ne szárazon törölgessük, mert sérülhet a borszövete. (Gondoljunk a szemünkbe jutott porszem mennyire fájdalmasan karcol!) Langyos, 20-22 fokos vízzel lezuhanyoztathatjuk a növényeket, közben puha szőrű kefével, szivaccsal törölgethetjük. A kevés vizet igénylő növényeknél - mint a törzses Yukka - a növényt félrefordítva csak a leveleit zuhanyoztatjuk, vagy - nagyobb növénynél - a cserepét (földjét) fóliával letakarjuk, nehogy túlöntözzük a törzsön végigcsorgó vízzel. (Buzás László)

Kávéfőző- és kuktatisztítás citromsavval

Kávéfőzőnk, kuktánk megérdemli, hogy fokozottan törődjünk *egészségükkel*. Ezek az edények tulajdonképpen közepes nyomású gőzkazánok. *Robbanni egy kávéfőző és egy kukta is nagyot tud!*

Hogy mitől? Okai különbözőek lehetnek. Legtöbbször azonban a vízkő miatt.

Teendőnk, hogy leoldassuk az edény faláról a vízkövet. A legjobb erre a *citromsav-oldat. Tízszázalékos* oldattal már célt érhetünk. *Száz grammhoz adjunk egy liter vizet,* s megkapjuk a kívánt koncentrátumot. Az oldatunkat egy alkalmas műanyag edénybe öntjük, s ebbe egy éjszakára beleállítjuk a vízköves kávéfőzőt vagy a kuktát.

Az áztatás után alaposan kiöblítjük, *és durva szivaccsal jól ledörzsöljük* a *főzőedény* falát. Kuktánál a tömítőgumi alatt és a felső szelep környékén kell a *vízkőlerakodással küzdenünk.*

Figyelem! Csak citromsavat használjunk! Más savak is oldják ugyan a vízkövet, de súlyos mérgezést okozhatnak.

Van, aki a kávé- vagy teafőzőben szereti a patinát, ettől lesz *igazi* a kávé. Ezt a barnás színű, kissé zsíros anyagot is eltávolíthatjuk időnként. Ehhez legjobb az acetonos vatta. *Ne feledjük azonban: minden tisztítás után nagyon jól ki kell mosni, öblíteni az edényt! (Kóczián László)*

MORZSÁK

innen-onnan, erről-arról

ÁLOMTÖRŐ MOBILOK

A mainzi pszichiátriai egyetemi klinika alváslaboratóriumában megállapították, hogy az éjjeliszekrényen készenléti állapotban hagyott mobiltelefon zavarhatja az álmot. A készülékből kisugárzó elektromágneses mező az alvásnak azt a fázisát csökkenti, amelyben az álmok keletkeznek (ezt nevezik REM-fázisnak -rapid eye movement). Ezenkívül a német alváskutatók azt találták, hogy az EEG-ben (elektroenkefalogram - az elektródákkal kimutatható agyáramokban) mérhető változások vannak a mobiltelefont használóknál. Amíg normál esetben a REM-fázis az egész alvás 17%-át teszi ki, a mainzi pszichiáterek szerint a mobiltelefont használóknál ez csak 14%. Ugyancsak csökken az alvási fázisnak a tartalma is: a normális 82,5 percről 68 percre.

AZ ÉRINTÉSRŐL

Az érintés elűzi a feszültséget; a simogatástól még a koraszülött babák is gyorsabban fejlődnek. Tudjuk, hogy az érintés szeretetet, védelmet jelent az élővilágban. Sajnos a gépiesített világunkban kapcsolataink is sokszor válnak gépiessé. Talán szenvedünk is tőle.

Az érintés hatásaival kutatók hada foglalkozik. Érdekes mérési eredményre jutottak: egy testmasszírozás után sokkal kevesebb a stresszt, feszültséget okozó hormon a szervezetben, mint a nem masszírozott ellenőrző csoportában.

Az egyik kutatónő állítja, hogy a bőr érintése után jobban vágyakozik szervezetünk, mint a szexuális kapcsolat után.

Olyanokon is kísérleteztek, akiknek fogalmuk sem volt róla: egy könyvesboltban az eladóknak a vevők egy részét többször meg kellett érinteniük, miközben a könyvet bemutatták. A vevőknek az a csoportja, amelyiknek kezéhez, karjához hozzá sem értek, sok mindent kifogásolt, míg az a csoport, amelyeknek tagjait mintegy véletlenül megérintettek, a bemutatott könyvekkel és a kérdéseire adott válaszok 90%-val elégedett volt.

VASAT A LÁNYOKNAK

Amerikai orvosok megállapították, hogy a vashiány gyakran tanulási nehézségekhez vezet, éspedig már akkor, amikor még nem okoz vérszegénységet.

A kutatók azt javasolják, hogy a tinédzser lányokat rendszeresen kell ebből a szempontból vizsgálni. Egy kísérlet keretében az amerikai Baltimore-ban azok a lányok, akiknél vashiányt állapítottak meg, 8 héten át vastablettát kaptak. A kezelés után a lányok emlékezőképessége és beszédkészsége lényegesen jobb volt, mint azoknak a kísérleti személyeknek, akik csak placebót (gyógyszert utánzó, de hatóanyagot nem tartalmazó készítményt) kaptak. A tanulmányban részt vevő egyik lánynál csaknem 22%-os emlékezőképesség-javulást állapítottak meg.

LANDI rovata

BEGAPLAK

Láng Andrea receptjei

Karácsonyi fatörzs - „Bouche Noël" - francia recept

Hozzávalók: 1 db készen vásárolt piskótatekercs (kb. 400 g), 4 tojássárgája, 100 g porcukor, 10 g vaníliás cukor, 250 g vaj vagy margarin, 100 g étcsokoládé vagy 4 evőkanál kakaópor, 50 g durvára vágott dió, 1 narancs, 2-3 evőkanál rum, 50 g mazsola, 80 g pikáns lekvár.

Elkészítés: A piskótatekercset óvatosan kiterítjük, vékonyan megkenjük lekvárral. A cukrot habosra keverjük a tojássárgákkal, gőz fölött, állandóan keverve besűrítjük, hagyjuk kihűlni. A vajat ugyancsak habosra keverjük a vaníliás cukorral, az olvasztott csokoládéval (kakaóval), a narancs reszelt héjával és átszűrt levével, majd apránként hozzáadjuk a tojáskrémet, végül a rumot.

A krém kétharmad részét egyenletesen a piskótalapra kenjük, megszórjuk a vágott dióval, az előzetesen beáztatott és lecsepegtetett mazsolával, szorosan feltekerjük. A tekercset bevonjuk a maradék krémmel, villával fatörzsszerűen megcifrázzuk.

Tetszés szerint díszíthetjük.

Megjegyzés: A mazsolát el lehet hagyni; tejszínhabbal is tálalhatjuk. Nagyszerűen tűri a mélyhűtést.

Össze-vissza állította: Láng Andrea

Webmorzsák

Újabb epizód kezdődött a böngészők háborújában. Megjelent a Netscape Communicator 4.5-ös és a MS Internet Explorer 5.0-s végleges bétaverziója. Szokás szerint a változások hasonlóak, így például mindkét szoftver karcsúbb lett megirigyelve az Opera tárigényét és sebességét.

A friss böngészők letölthetők és bővebb információk is olvashatók egy nemrég született oldalon, a www.bongeszok.com címen.

*

Közelegnek az ünnepek, ilyenkor a posta képeslapforgalma alaposan megduzzad. Az Internetes képeslapok népszerűsége is nagyobb december táján, a CyberMikulás is útra kel. Íme néhány képeslapküldő oldal címe:

www.mikulas.hu
www.inventra.hu/kepeslap/
inda.gyaloglo.hu/card/
www.kisokos.com/Kepeslapkuldo/
www.ddd.hu/kepeslap/default.asp
www.kfki.hu/keptar/post/sendcard.html
advocacy-net.com/postcardmks.htm

*

Örök téma a keresés a weben (persze ama bizonyos hagyományos mellett), és szerencsére egyre több a segítségünk is hozzá. Nemrég megújult az egyik magyar keresőgép az Altavizsla (altavizsla.matav.hu), tőszomszédságában pedig szárba szökkent egy új információs rendszer, az Origo. A www.origo.matav.hu/ oldalon friss hírek, érdekességek és egy nagy webcímgyűjtemény is várja a látogatókat.

Egy szemfüles honfitársunk, Hargittai Eszter lekörözte a Matávot. Bejegyeztette ugyanis az Altavizsla.com címet, ahol (kitűnő webszimattal) friss információkkal, címgyűjteménnyel várja a látogatókat.

A magyar Yahoo-ként hirdeti magát a Kincskereső a www.kincs.hu/index.htm címen. Az oldalak szerény kinézetűek, de elég jól használhatóak (bár a Yahoo-tól még messze áll a dolog). Végül még egy böngészde, a Magyar Honlap Katalógus, melyet a w3.mhk.is.hu/ címen érhetünk el.

Vannak webcímek, amelyek önmagukért bezséln...
www.metro4.hu
www.spektrumtv.hu/
www.planetarium.hu/
www.eletestudomany.irisz.hu/

*

Elkezdődött a POLI Honlap bővítgetése, az iskola webfaktosai azaz **webmester és tanítványai** közreműködésével. Így kibővült az Iránytű (Böjtös Ibolya, wildflo@faber.poli.hu) és hamarosan megjelenik az X-akták (Kovács Erika, richie@faber.poli.hu).

Az osztályok oldalainak gondozását Csombók Viktória (gremy@faber.poli.hu) és Kovács Eszter (eszter@faber.poli.hu) kezdték el. Szívesen látják a diákok ötleteit, észrevételeit. Az osztályok persze elkészíthetik saját, bővített honlapjukat is, ez elé nem gördítünk akadályt, példaként szolgálhat a JUTA JAzz weboldala.

A Képes Krónika Csoncsi kamerájából és egeréből folyamatosan növekszik. Terveink szerint a Poligráf egyes cikkei is frissebben jutnak el a POLI honlapra.

A munka folyamatos és örömmel várunk minden segítséget, azok jelentkezését, akik szívesen lennének a www.poli.hu építői.

Főző Attila
attila@faber.poli.hu

Felelős szerkesztő: Veres Gábor
Szerkesztő és tördelőszerkesztő:
Főző Attila László
Ebben a számban közreműködött:
Barta Géza, Láng Andrea,
Dóczi Katalin (JUTA JAzz)
Farkas Melinda, Kalmár Anna (SZMAR10)
Szerkesztőség:
Közgazdasági Politechnikum
1096 Budapest, Vendel u. 3.
E-mail: polieszter@mail.poli.hu
Web: www.poli.hu
Felelős kiadó: Horn Gábor
poliÉSZter

A tartalomból

IT-jegyzőkönyv....2
A rendezvénykódexről....3
A népszavazás eredménye....5
Amerikai karácsony....7
Iskolabíróság végzések....8
Csoncsi kiállítási képei....10
Mikulás a plüssállatokról....12
Vízicsodák....13
Petravich Márk focigála-emlékei....14
Házibajnokságok....16
Születésnapi mérleg....17
Maizl Erika forró nyomon....18
Szász Kata és Poncius Pilátus....20
A magyar verseny ..2. felvonása...26
Vismajor a gyümölcsösben....28
Rénszarvaslesen....31
Vámos Miklós karácsonya....32
Láng Andrea ünnepel....34
Váczi Éva kedvencei....36
JJ és az úri muri....37
Tibor a riválisról....38
Tibor és a tizenkettek....39
PoliÉszter....40
Vég....48

Aki szívesen hallgatna

Mozart-szimfóniát

a Fesztivál Zenekar előadásában,
Fischer Iván vezényletével
a Zeneakadémián,
december 26-án, délben 1 forintért,
szóljon a szerkesztőségben!

A Poliográf-béli rajzok
Dunai Imre munkái
1930-ból

Poliográf
A Közgazdasági Politechnikum lapja
Felelős kiadó: Horn Gábor
Felelős és tördelő szerkesztő: Jakab Judit
Postacím: 1096 Budapest, Vendel utca 3.
e-mail: jjudit@pmail.poli.hu
Internet: http//www.poli.hu/poli/poligraf/index.htm
Hálózat: P:\poligraf
Készül a Közgazdasági Politechnikum sokszorosító műhelyében